

Kaupunginhallitus**Pöytäkirja**

Aika 08.04.2024 15:30 - 17:14

Paikka Kaupungintalo, kaupunginhallituksen sali

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Osallistujat	Hildén Sirkku	puheenjohtaja	
	Aaltonen Kalle	I varapuheenjohtaja	
	Ratia Jorma	II varapuheenjohtaja	Teams-etäyhteydellä
	Bruneau Milla	III varapuheenjohtaja	poissa esteellisenä § 136 käsittelyn ajan.
	Lampinen Minna	jäsen	
	Nieminen Erkki	jäsen	
	Putula Toni	jäsen	
	Nieminen Mira	jäsen	poissa esteellisenä § 134 käsittelyn ajan.
	Kaikkonen Jouni	jäsen	
	Talja Martti	jäsen	
	Tuomi Maarit	varajäsen	läsnä § 134 käsittelyn ajan
	Rostedt Juha	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja	
	Falk Sonja	kaupunginvaltuuston I varapuheenjohtaja	
	Lehto Rami	kaupunginvaltuuston II varapuheenjohtaja	poissa esteellisenä § 130 käsittelyn ajan.
	Komu Pekka	kaupunginvaltuuston III varapuheenjohtaja	
	Kyynäräinen Niko	kaupunginjohtaja, esittelijä	

Alho Olli	kaupunkikehitysjohtaja	poissa esteellisenä § 132 käsittelyn ajan.
Alm Sari	konsernipalvelujohtaja	
Granqvist Tiina	sivistysjohtaja	
Virkkunen Pekka	lakiasiainjohtaja	
Hämäläinen Veera	viestintäjohtaja	
Valtavaara Anu	hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä	
Eskonsipo-Bradshaw Henna	elinvoimajohtaja	asiantuntijaesittely klo 15.48-16.08/§ 129
Nimi	Tehtävä	Lisätieto

Kaupunginhallituksen puolesta

Sirkku Hildén

Anu Valtavaara

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kalle Aaltonen

Erkki Nieminen

Pöytäkirja on ollut nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa

<http://www.lahti.fi> 16.04.2024

Anu Valtavaara

hallintojohtaja

§	Otsikko	Sivu
§ 125	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 126	Pöytäkirjan tarkastajat	5
§ 127	Konsernipalvelut, rahoituspalvelujen kassaraportti	6
§ 128	Tiedote jaostojen asioista	7
§ 129	Lahden kaupungin rahoitus Lappeenrannan–Lahden teknillisen yliopiston rakennustekniikan koulutuksen ja tutkimuksen käynnistämiseksi Lahdessa KV	8
§ 130	Asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotus A-2745a sekä siihen liittyvät tonttijako- ja tonttijaon muutosehdotukset, Kytölä / Kytölä III KV	14
§ 131	Kaupungin edustajan määrääminen PHP Holding Oy:n varsinaiseen yhtiökokoukseen ja toimiohjeiden antaminen yhtiökokousedustajalle	29
§ 132	Lahden kaupungin edustajan nimeäminen Lantorata Oy:n varsinaiseen yhtiökokoukseen ja toimiohjeiden antaminen yhtiökokousedustajalle	31
§ 133	Eron myöntäminen Ida Rantaselle kaupunkiympäristölautakunnan jäsenen tehtävästä ja uuden jäsenen valitseminen KV	33
§ 134	Talouden tasapaino-ohjelman toteutus omaisuuden tuottojen osalta KV	38
§ 135	Valtuustoaloite: Lahden kaupunki luopuu Pride-liputuskäytännöstään KV	69
§ 136	Lahden kaupungin vastine Hämeenlinnan hallinto-oikeuden pyyntöön liittyen yhteistyösopimukseen Salpausselän kisojen järjestämisestä Lahdessa vuonna 2024	76
§ 137	Lahden ilmastotyön vuosiraportti 2024	78
§ 138	Hallintosäännön muuttaminen KV	81
§ 139	Tiedoksi merkittävät asiat	86

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 9

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 08.04.2024

§ 125

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja
Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 08.04.2024

nro 9

§ 126

Pöytäkirjan tarkastajat

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin
kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja Kalle Aaltonen ja jäsen Erkki Nieminen.

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 9

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 08.04.2024

§ 127

Konsernipalvelut, rahoituspalvelujen kassaraportti

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedokseen.

Perusteluosa

-

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 9

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 08.04.2024

§ 128

Tiedote jaostojen asioista

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Merkittiin pöytäkirjaan, että konserni- ja tilajaoston puheenjohtajan Jorma Ratian sijasta tiedotteen antoi jaoston varapuheenjohtaja Toni Putula.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Merkitään tiedoksi konserni- ja tilajaoston puheenjohtajan Jorma Ratian ja elinvoima- ja työllisyysjaoston puheenjohtajan Milla Bruneaun tiedote jaostojen asioista.

Perusteluosa

-

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 08.04.2024

§ 129

Lahden kaupungin rahoitus Lappeenrannan-Lahden teknillisen yliopiston rakennustekniikan koulutuksen ja tutkimuksen käynnistämiseksi Lahdessa KV

1642/02.02.00.02/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Elinvoimajohtaja Henna Eskonsipo-Bradshaw, 044 482 0838

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää tehdä kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

“Kaupunginvaltuusto hyväksyy, että Lahden kaupunki tukee Lappeenrannan–Lahden teknillisen yliopiston rakennustekniikan koulutuksen ja tutkimuksen käynnistämistä Lahdessa enintään 1,8 milj. € vuosittaisella rahoituksella vuosina 2025-2029. Kustannukset katetaan Elinvoima- ja työllisyyspalveluiden ”Muut strategiset kehittämiskohteet”-kustannuspaikalta 101014036. Rahoituksen ehtona on, että Lappeenrannan–Lahden teknilliselle yliopistolle myönnetään rakennustekniikan koulutusvastuu.”

Perusteluosa

Tausta

Lahdesta tuli Suomen uusin yliopistokaupunki, kun eduskunta hyväksyi Lappeenrannan teknillisen yliopiston nimen muuttamisen Lappeenrannan-Lahden teknilliseksi yliopistoksi osana yliopistolain muuttamista, ja tasavallan presidentti Sauli Niinistön hyväksyi lain vuoden 2019 alussa.

Sittemmin LUT-yliopisto on laajentanut toimintaansa Lahden kampuksella voimakkaasti ja aktiivisessa vuorovaikutuksessa elinkeinoelämän ja Lahden kaupungin kanssa.

Tällä hetkellä LUT-yliopistolla on Lahden kampuksella noin 1400 opiskelijaa, 14 koulutusohjelmaa, yli 50 professuuria ja tutkimushenkilöä, yhteensä 250 henkilökunnan edustajaa, laboratorioita sekä monipuolista opiskelijatoimintaa. Nykyinen yliopiston kasvuvauhti näyttää siltä, että vuonna 2030 Lahdessa on yli 10 000 korkeakouluopiskelijaa, jotka opiskelevat LUT-konsernin korkeakouluissa, eli LUT-yliopistossa sekä LAB-ammattikorkeakoulussa (vrt. noin 5000 ammattikorkeakouluopiskelijaa vuonna 2017).

Kokonaisuudessaan LUT-yliopisto on ottanut Lahden alueen elinkeinoelämän rohkeasti haltuunsa. Yliopisto on tukenut alueen elinkeinoelämän ja teollisuuden kasvua ja kilpailukykyä mm. aktiivisella vuoropuhelulla, sekä monilla uusilla koulutusohjelmilla ja professuureilla. Alueen yritykset ovat myös osallistuneet merkittäväällä rahoituksella mm. sähköisen liikenteen sekä kestävän mekatroniikan professuurien perustamiseen Lahden kampukselle, mikä on osoitus siitä, että yliopiston tulo Lahteen ja toiminnan kasvattaminen kaupungissa on nähty elinkeinoelämän näkökulmasta hyvin tärkeäksi.

Rakennustekniikan koulutusvastuun hakeminen

LUT-yliopisto on rohkea, ketterä ja kasvuhakuinen toimija. Lahteen sijoittumisensa jälkeen LUT-yliopisto on käynyt aktiivisesti ja säännöllisesti keskusteluita Lahden kaupungin kanssa tahdostaan kehittää ja kasvattaa toimintaansa Lahden kampuksella.

Viimesimpänä uutena avauksena yliopisto on tunnistanut selkeän tarpeen rakennustekniikan tutkimukselle ja koulutukselle.

Rakentamisen ja rakennusten osuus globaaleista CO₂-päästöistä on arviolta 37 %. Samalla rakennusalan ennustetaan kasvavan 4 % vuosivauhtia. Rakennusosalle tarvitaan Suomessa ja kansainvälisesti kipeästi uudenlaista osaamista, jotta alan tulevaisuus olisi aiempaa kestävämpi ja kilpailukykyisempi.

Tarpeeseen ja omiin vahvuuksiinsa luottaen LUT-yliopisto on päättänyt hakea opetus- ja kulttuuriministeriöltä uutta rakennustekniikan koulutusvastuuta. Koulutusvastuun hakeminen perustuu vahvasti LUT-yliopiston strategiseen tavoitteeseen löytää ratkaisuja planeettamme suurimpiin kestävyyshaasteisiin. Puhdas energia, vesi ja ilma ovat elämän edellytyksiä, joihin LUT-yliopistossa etsitään ratkaisuja tekniikan, talouden ja yhteiskuntatieteiden osaamisella. Uusi koulutus ja tutkimus rakennusosalalla palvelisi vahvasti alalle syntyviä uusia innovaatioita, yrityksiä ja liiketoimintamahdollisuuksia. Kokonaisuuden sijoittaminen Lahteen, johtavaan ympäristökaupunkiin, nähdään LUT-yliopistossa kannattavaksi.

Koulutusvastuu määrittää, mitä tutkintoja korkeakoulussa voi suorittaa. Yliopistojen koulutusvastuusta säädetään valtioneuvoston ja opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksilla. Ammattikorkeakoulujen koulutusvastuista määrätään niiden toimiluvissa. LUT-yliopistolla on mahdollisuus hakea uutta koulutusvastuuavausta opetus- ja kulttuuriministeriöltä toukokuussa 2024. Lopullista päätöstä odotetaan

vuoden 2024 aikana.

Rakennustekniikan koulutusvastuun vaikutukset Lahdelle seudulle

Rakennustekniikan koulutusvastuu toisi tullessaan LUT-yliopiston Lahden kampukselle kandi-, maisteri- ja tohtorikoulutuksen sekä alan uuden kasvavan ja kansainvälisen tutkimus- ja kehityskeskittymän. Uuden koulutusvastuun saaminen lisäisi merkittävästi Lahden roolia yliopistokaupunkina sekä rakentamisalan osaamiskeskuksena.

Koulutus- ja tutkimustoimina käynnistyisi Lahdessa vuonna 2026 ja vuoteen 2030 mennessä koulutuksen suorat vaikutukset Lahteen olisivat noin 500-600 uutta kandi-, maisteri- ja tohtoriopiskelijaa sekä noin 50 uutta työntekijää. Opiskelijoiden arvioidaan kuluttavan alueella vuodessa noin 4,2 milj. euroa, kun taas henkilöstön palkkasumma vuodessa on noin 2,2 milj. euroa. Aluetaloudellisten vaikutusten arvioidaan näin ollen olevan hyvinkin merkittävät.

Oleellista uudessa avauksessa on myös se, että rakennustekniikan koulutus ja tutkimus tukisi alueen rakennusalan ja alaan kytkeytyvien yritysten kilpailukyvyn parantamista uusien osaajien ja tutkimustiedon kautta. Toiminta palvelisi jo alueella toimivia yrityksiä, mutta samalla uusi avaus kasvattaisi hyvin todennäköisesti alan toimijoiden kiinnostusta sijoittua tulevaisuudessa Lahteen.

Rakennustekniikan koulutusta toteutetaan tällä hetkellä vain kolmessa yliopistossa Suomessa, joten uusi koulutusvastuu vahvistaisi kokonaisuudessaan Lahden asemaa suomalaisten yliopistokaupunkien joukossa. Huomioiden nykytilanne, uudella avauksella arvioidaan olevan merkittävää kansallista ja kansainvälistä arvoa ja vaikuttavuutta.

Parhaimmillaan LUT-yliopiston uusi avaus rakennustekniikassa edistäisi Lahden kaupungin omaa strategiaa johtavana ympäristökaupunkina sekä kasvavana yliopistokaupunkina. Ennen kaikkea avaus tukisi vahvasti Lahden tulevaisuuden elinvoimaa – kaupungin ja sen yritysten kasvua ja kilpailukykyä sekä asukkaiden kouluttautumis- ja työllistymismahdollisuuksia.

Yhteistyö ja rahoitus

Rakennustekniikan koulutus- ja tutkimustoiminta on tarkoitus aloittaa Lahdessa vuoden 2026 alusta, mikäli opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää LUT-yliopistolle uuden koulutusvastuun. Valtion rahoitusta ei kuitenkaan ole tiedossa lähivuosina. Yliopistojen rahoitusmallin mukaisesti rahoitusta koulutukselle myönnetään ensisijaisesti tutkinnoista ja sen vuoksi koulutuksen kustannuksia tuetaan valtion toimesta vasta usean vuoden kuluttua, kun koulutus tuottaa valmistuvia opiskelijoita. Näin ollen muun rahoituksen löytäminen on olennaista uuden avauksen käynnistämiseksi.

LUT-yliopiston uusi koulutusvastuuavaus edellyttää noin 15 milj. euron rahoitusta viideksi vuodeksi, vuosille 2025-2029, minkä jälkeen kokonaisuus rahoittaa itse itsensä. Koulutusvastuuhakemuksen menestyksen varmistamiseksi rahoituspohja tulee varmistaa ennen koulutusvastuun hakemista opetus- ja kulttuuriministeriöltä toukokuussa 2024.

LUT-yliopiston ja kaupungin yhteisten neuvotteluiden tuloksena on päädytty siihen, että LUT-yliopisto varmistaa omilla toimillaan kolmanneksen tarvittavasta kokonaisrahoituksesta (5 milj. euroa) ja Lahden kaupunki vastaa jäljelle jäävän rahoitusosuuden (10 milj. euroa) kattamisesta yhdessä mahdollisten paikallisten kumppaneiden kanssa.

Kevään 2024 aikana Lahden kaupunki on työskennellyt aktiivisesti alueen rahoituspohjan varmistamiseksi. Tähän mennessä muita rahoittajia on alustavasti varmistunut mukaan noin 1 milj. euron edestä, mikä tarkoittaa, että Lahden kaupungin oma osuus alueen kokonaisuallistumisesta on enintään 9 milj. euroa, eli enintään 1,8 milj. euroa vuodessa vuosina 2025-2029. Useat neuvottelut ovat kuitenkin vielä kesken ja tahtotilana on vahvistaa mukaan vielä muita uusia kumppaneita vuoden 2024 aikana ennen ministeriön lopullista päätöstä koulutusvastuusta.

Kustannukset katetaan elinvoima- ja työllisyyspalveluiden Muut strategiset kehittämiskohteet -kustannuspaikalta 101014036. Rahoituksen ehtona on, että LUT-yliopistolle myönnetään rakennustekniikan koulutusvastuu ja toiminta Lahdessa käynnistyy.

Hallintosäännön kaupunginhallitusta ja konsernihallintoa koskevan toimivaltataulukon mukaan elinvoima- ja työllisyysjaosto vastaa tehtäväalueensa avustuksista talousarvion mukaan talousarvion taloutta ohjaavien kriteerien mukaisesti. Nyt myönnettävä avustus kuitenkin ylittää voimassa olevan talousarvion aikajänteen sitoen kaupunkia viiden vuoden ajaksi, minkä vuoksi asia tulee saattaa kaupunginhallituksen ja valtuuston päätettäväksi.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

KV: Kunnallisvalitus

Toimenpiteet

Ote: LUT-yliopisto

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 9

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 08.04.2024

§ 130

Asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotus A-2745a sekä siihen liittyvät tonttijako- ja tonttijaon muutosehdotukset, Kytölä / Kytölä III KV

195/10.02.01.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Asemakaava-arkkitehti Markus Lehmuskoski p. 050 398 5113

Tonttijaosta kiinteistöinsinööri Mika Järvelä p. 050 398 5386

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto hyväksyy asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen A-2745a, jolla muodostuu Lahden kaupungin Kytölän (10.) kaupunginosan korttelit 10257, 10258, 10261–10263, korttelin 10270 tontit 5–7, korttelin 10289 tontit 7–15, korttelin 10290 tontit 7–8, korttelin 10292 tontti 4 ja korttelit 10330–10351 sekä maa- ja metsätalous-, lähivirkistys- ja katualueet sekä Lahden kaupungin Kytölän (10.) kaupunginosaa koskevat tonttijako- ja tonttijaonmuutosehdotukset nro M-22-180–M-22-183, M-22-192, M-22-194, M-22-201, M-22-210, M-22-211, M-22-213–M-22-215, M-22-217, M-22-219–M-22-224, M-23-6–M-23-10 sekä M-23-17–M-23-22.”

Käsittely

Kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja Rami Lehto ilmoitti esteellisyytensä (HL 28.1 § 5 k.) ja poistui asian käsittelyn ajaksi.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupungin Kytölän (10.) kaupunginosan tilaa/tilan osaa RN:o 9-28, 9-29, 9-30, 9-159, 9-160, 9-185, 9-201, 9-207, 9-208, 9-226, 9-227, 10-12, 17-158, 17-163 ja 884-1-6 sekä Lahden kaupungin Kytölän (10.) kaupunginosan korttelin 10270 tontteja 1–4, korttelin 10289 tonttia 1, korttelin 10290 tontteja 1 ja 3 sekä lähivirkistys- ja katualuetta koskeva asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotus A-2745a (Kytölä III) sekä siihen liittyvät tonttijako- ja tonttijaon muutosehdotukset nro M-22-180–M-22-183, M-22-192, M-22-194, M-22-201, M-22-210, M-22-211, M-22-213–M-22-215, M-22-217, M-22-219–M-22-224, M-23-6–M-23-10 sekä M-23-17–M-23-22.

Asemakaava ja asemakaavan muutos tehdään kaupungin aloitteesta. Tavoitteena on täydentää Kytölänmäen asuinaluetta kaavoittamalla uusia pientalotontteja pääosin kaupungin omistamalle maalle ottaen huomioon alueella olevien yksityisten maanomistajien tarpeet ja liikkumisyhteydet.

Lahden kaupungin strategian 2030 (kaupunginvaltuuston hyväksymä 14.3.2022) mukaisesti kaavalla mahdollistetaan kestävästä kaupunkirakennetta sekä vahvistetaan uuden omakotitonttitarjonnan myötä Lahden asemaa pääkaupunkiseudun lähialueena. Kaava myös edistää alueen asukkaiden hyvinvointia hyödyntämällä lähiluontoa kestävästi.

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella osoitetaan uutta asuinaluetta aiemmin kaavoittamattomalle alueelle Kytölään. Kaavalla yhdistetään Vuorelankatu lännessä Kytölän Selkätiehen sekä idässä aiemmin kaavoitettuun asuinalueeseen (Löylykadun alue). Uudet asuinalueet liittyvät pääasiassa Vuorelankatuun, jolle myös Kytölän Selkätien läpiajoliikennettä on tarkoitus siirtää. Viheralueita säilytetään luonnonympäristön kannalta arvokkaiden alueiden, ekologisten

viheryhteyksien, hulevesireittien ja virkistysreittien kannalta tärkeisiin kohtiin sekä rajaamaan uusia asuinalueita olemassa olevista asuintonteista. Aluetta palvelevat, tärkeimmät lähivirkistysalueet sijaitsevat kaava-alueen itäpuolella aiemmin asemakaavoitetulla Kiiliäisvuoren alueella.

Alasenjärven rannassa sijaitsevia, yksityisomistuksessa olevia kiinteistöjä kaavoitetaan vakituiseen asuinkäyttöön sekä osoitetaan niitä palveleva, uusi katualue (Kaislakorennonkatu).

Kaavalla osoitetaan Vuorelankadun varteen uusia pientalojen korttelialueita, joista yhdelle sallitaan myös päiväkodin rakentaminen. Aiemmin kaavoitetut rivitalotontit Kytölän Selkätien varressa muutetaan pääosin erillispientalotonteiksi. Vuorelankatuun liittyvät, aiemmin kaavoitetut rivitalotontit sisällytetään kaavaan kiinteistön rajojen muuttamiseksi uuden Vuorelankadun linjauksen vuoksi. Lisäksi Kirkonpellonkadun varressa sijaitsevan, aiemmin kaavoitetun erillispientalotontin rajoja muutetaan ja yksi rivitalotontti muutetaan kahdeksi erillispientalotontiksi.

Suunnittelualueen halkaiseva Kirkonpellontie jätetään eteläpäästä lähivirkistysalueelle ja osoitetaan ulkoilureitiksi. Yleiskaavaan merkityt pyöräilyn aluereitti sekä ulkoilureitistön pääväylä huomioidaan kaavassa.

Lähtötiedot

Lahden kaupunki omistaa pääosin suunnittelualueen. Osa alueesta on yksityisessä omistuksessa. Alueen peltoja on vuokrattu.

Suunnittelualue on nykytilanteessa pääosin metsää ja peltoa. Alueella olevat Huhdin ja Kirkonpellon tilat ovat asuinkäytössä. Alasenjärven rannassa on useita rakennuksia ja Metsolan tila on toiminut

toimintakeskuksena. Hyvämäen tilan rakennukset on purettu. Suunnittelualueeseen kuuluu myös Kytölän Selkätie 62 -osoitteessa sijaitseva asuinrakennus pihapiireineen. Alueella on kulkuteitä, polkuja ja oja.

Alueella on kulttuurihistoriallisesti ja luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaita alueita ja kohteita. Lähtötiedot on kuvattu tarkemmin asemakaavan selostuksessa.

Kaavatilanne

Päijät-Hämeen maakuntakaavassa alue on osoitettu taajamatoimintojen alueeksi (A). Yleiskaavassa Y-203 suunnittelualue on merkitty pääosin asuinalueeksi (A-29). Suunnittelualueen Alasenjärven puoleiseen päähän on yleiskaavassa merkitty asuin- (A-29) sekä lähivirkistysalueet (VL-52). Suunnittelualue on pääosin asemakaavoittamatonta.

Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen vaikutukset

Kaavalla on merkittäviä vaikutuksia ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön.

Kaava-alue on aiemmin toiminut läheisten asuinalueiden virkistys-ulkoilukäytössä vaihtelevana, maaseutumaisena ja metsäisenä alueena. Uusi maankäyttö rajoittaa aiempaa käyttöä ja kaventaa virkistys- ja ulkoilukäyttöön soveltuvia viheralueita. Suunnittelualueelle on kuitenkin osoitettu alueen asukkaita palvelevia ulkoilureittejä, jotka johtavat alueen itäpuolella sijaitsevalle Kiiliäisvuoren ja Potilanjoen väliselle, laajalle virkistysalueelle.

Uudet alueen asukkaat, rakentaminen ja liikenne aiheuttavat häiriötä ympäröivälle, olemassa olevalle asutukselle. Häiriötä on kuitenkin pyritty vähentämään jättämällä riittävät suojaviheralueet olevan ja uuden asutuksen välille. Myös Kytölän Selkätien ajoneuvoliikenteen

katkaiseminen rauhoittaa kyseisen alueen asukkaiden elinympäristöä läpiajoliikenteen siirtyessä Vuorelankadulle.

Kaavalla on vaikutuksia maa- ja kallioperään alueen rakentamisen seurauksena. Katujen ja rakennusten rakentamisen yhteydessä joudutaan muokkaamaan maa- ja kallioperää. Katujen tasaukset ja asuinalueiden sijoittuminen on kuitenkin pyritty mahdollisimman hyvin sijoittamaan olemassa olevat maanpinnan muodot huomioiden, jotta ylimääräiseltä maan muokkaamiselta vältyttäisiin. Tällä vähennetään myös syntyviä ylijäämämaa-aineksia.

Kaavalla on huomioitu vesien johtaminen ja käsittely alueella. Kaavan yhteydessä on laadittu erillinen hulevesisuunnitelma. Kaavalla pyritään luonnonmukaisen hulevesien käsittelyn mahdollistamiseen.

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella huomioidaan tiedossa olevia ja luontoselvityksessä mainittuja alueen luontoarvoja. Kaava säilyttää lähivirkistysalueena (VL/s) suunnittelualueella olevat luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat alueet (LUMO-alueet), liito-oravien ja lepakoiden esiintymisalueet ja niiden kulkureitit sekä merkittävän pesimälinnustoalueen. Kaavassa on huomioitu luontoselvityksessä mainitut, merkittävät lepakoiden ja liito-oravien siirtymäreitit. Kaavalla on merkitty katualueiden ja ekologisten siirtymäreittien risteyskohdat erillisellä merkinnällä (yl), millä mahdollistetaan erityisesti lepakoiden liikkuminen kadun yli. Kaavatyöhön liittyvässä, erillisessä valaistuskonseptissa on esitetty ratkaisuja näiden risteyskohtien suunnitteluun.

Kaavalla on merkittävä vaikutus Lahden kaupungin yhdyskuntarakenteen kannalta sen tarjotessa melko suuren, uuden erillispientaloalueen toteuttamisen mahdollisuuden kaupungin pohjoisosasta. Kaavalla täydennetään asuinalueena aiemmin

kaavoittamaton alue jo aiemmin asuinkäyttöön osoitettujen alueiden keskellä. Olemassa olevan asutuksen läheisyyteen osoitettava ja tiivistyvä yhdyskuntarakenne on energiatalouden sekä kunnallisteknisen verkoston ja liikenteen järjestämisen kannalta kokonaisuudessaan kestävämpi ratkaisu, kuin uusien asuinalueiden osoittaminen kokonaan olevan yhdyskuntarakenteen ulkopuolelle.

Kaavalla osoitetaan liikennejärjestelmän kannalta olennainen muutos katkaisemalla Kytölän Selkätien läpi kulkeva ajoneuvoliikenne ja siirtämällä läpiajoliikenne Vuorelankadulle. Kytölän Selkätie palvelee edelleen sen varressa sijaitsevia tontteja siten, että tonteille ajo tapahtuu joko itä- tai länsipäästä Kytölän Selkätietä. Läpikulku Kytölän Selkätiellä sallitaan kävelylle ja pyöräilylle. Kirkonpellonkadun läpiajoliikenne poistuu ja sille osoitetaan kävelyn ja pyöräilyn yhteys. Alasenjärven rannassa sijaitseville tonteille osoitetaan kulkuyhteys Kaislakorennonkadun kautta, mikä vähentää Huhdin tilan läpiajoliikennettä.

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella on merkittävä vaikutus alueen maisemaan ja kaupunkikuvaan. Aiemmat, avoimet peltoalueet metsänreunoineen poistuvat pääosin alueen maisemakuvasta ja tilalle rakentuu uutta asuinaluetta katuineen. Alueella kuitenkin säilytetään myös metsäisiä alueita ja rinnealueiden metsänreunoja.

Kaavalla ei ole olennaista vaikutusta Alasenjärven rantamaisemaan. Uusi rakentaminen rannan läheisyydessä on ympäristö ja kasvillisuus huomioiden melko vähäistä tai sijoittuu joko kauemmas rannasta tai ylemmäs järven pinnan tasolta maaston muodoista johtuen. Kaavalla määrätään erillispientalotonttien rannan puoleisen osan säilyttämisestä luonnontilassa sekä hoitamisesta niin, ettei maiseman luonne oleellisesti muutu (st).

Suunnittelualueelta löydetystä 13 kaskiröykkiöstä 10 sijoittuu alueille, joihin kaavassa on osoitettu muuttuvaa maankäyttöä. Röykkiöihin kajoaminen edellyttää erillisiä tutkimuksia ja lupaa. Kolme röykkiötä ja vanha kiviäitä jäävät kaavassa rakentamiseen tarkoitettujen alueiden ulkopuolelle.

Kaavatalous

Kaavalla osoitetaan alueelle uusia erillispientalotontteja (AO) kaupungin omistamalle maa-alueelle yhteensä 101 kpl. Aiemmin kaavoitettuja rivitalotontteja (AR) muutetaan kaupungin omistamalla maa-alueella erillispientalonteiksi yhteensä 13 kpl. Kaupungin omistamalle maa-alueelle kaavoitetaan asuinpientalojen tai lähipalvelurakennusten rakennusoikeutta (AP, AP/P) yhteensä 4 935 k-m². Yksityisessä omistuksessa oleville maa-alueille kaavoitetaan yhteensä 7 erillispientalotonttia.

Kaavan toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset (katujen ja viheralueiden rakentaminen sekä maanhankinta) ovat arviolta yhteensä 6,45 milj.€. Tonteista kaupungille saatavat tulot ovat arviolta yhteensä 5,25 milj.€.

Vuorovaikutus kaavaa valmisteltaessa

Kaavahanke sisältyy kaupungin vuosien 2018–2023 kaavoitusohjelmiin. Kaavan vireille tulosta on ilmoitettu kaavoituskatsauksesta tiedottamisen yhteydessä sekä osallisille kirjeitse luonnosvaiheen kuulemisen yhteydessä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma laadittiin ja asetettiin nähtäville kaavahankkeen kotisivulle 5.2.2019 (päivitetty 28.9.2023). Luonnosvaiheen kuuleminen järjestettiin 27.8.–24.9.2020. Kuulemisen yhteydessä pyydettiin myös viranomaislausunnot. Kaavatyötä on esitelty yleisötilaisuuksissa 11.10.2017 ja 7.6.2018.

Valmistelu on tarkemmin kuvattu asemakaavan selostuksessa.

Luonnosvaiheen kuulemisessa saadut lausunnot ja mielipiteet sekä niiden huomioiminen on kuvattu lyhennettyinä asemakaavan selostuksessa. Saadut lausunnot ja mielipiteet ovat kokonaisuudessaan päätösehdotuksen liitteenä.

Tonttijako

Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen yhteydessä tehdään MRL 78§:n mukaisesti Kytölän (10.) kaupunginosaan seuraavat tonttijaot ja tonttijaon muutokset: M-22-180–M-22-183, M-22-192, M-22-194, M-22-201, M-22-210, M-22-211, M-22-213–M-22-215, M-22-217, M-22-219–M-22-224, M-23-6–M-23-10 sekä M-23-17–M-23-22, joilla muodostuu Lahden kaupungin Kytölän (10.) kaupunginosan korttelit 10257, 10258, 10261–10263, korttelin 10270 tontit 5–7, korttelin 10289 tontit 7–15, korttelin 10290 tontit 7–8, korttelin 10292 tontti 4 ja korttelit 10330–10351.

Maankäyttösopimus

Asemakaavaan ja asemakaavan muutokseen liittyen ei ole tarkoitus tehdä maankäyttösopimuksia yksityisten kiinteistönomistajien kanssa.

Kaupunkiympäristölautakunta

Kaupunkiympäristölautakunta käsitteli asiaa 18.10.2023 § 100.

Asian esittelijän, suunnittelujohtaja Juha Helmisen päätösehdotus oli seuraava:

”Lautakunta päättää hyväksyä asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen A-2745 sekä siihen liittyvät tonttijako- ja tonttijaon muutosehdotukset asetettavaksi julkisesti nähtäville.

Mikäli mahdolliset muistutukset eivät anna muuhun aihetta, lautakunta esittää, että kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen A-2745, jolla muodostuu Lahden kaupungin Kytölän (10.) kaupunginosan korttelit 10257, 10258, 10261–10263, korttelin 10270 tontit 5–7, korttelin 10289 tontit 7–15, korttelin 10290 tontit 7–8, korttelin 10292 tontti 4 ja korttelit 10330–10351 sekä maa- ja metsätalous-, lähivirkistys- ja katualueet sekä Lahden kaupungin Kytölän (10.) kaupunginosaa koskevat tonttijako- ja tonttijaonmuutosehdotukset nro M-22-180–M-22-183, M-22-192, M-22-194, M-22-201, M-22-210, M-22-211, M-22-213–M-22-215, M-22-217, M-22-219–M-22-224, M-23-6–M-23-10 sekä M-23-17–M-23-22.”

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotus A-2745 on ollut maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyssä järjestyksessä julkisesti nähtävillä 2.11.–4.12.2023. Sinä aikana on saatu pyydettyä kaksi ehdotusvaiheen lausuntoa sekä neljä muistututusta.

Ehdotusvaiheen lausunnot

ELY-keskus esittää ehdotusvaiheen lausunnossaan täydennyksiä luonnon monimuotoisuutta suojeleviin merkintöihin. Lisäksi ehdotetaan suunnittelualueen itäosassa sijaitsevan noron merkitsemistä kaavakartalle. Lahokaviosammalen esiintymistä koskeva aineisto pyydetään toimittamaan ELY-keskukselle. Kaavaselostukseen suositellaan lisättäväksi kuvaus haitallisiin vieraslajeihin liittyvistä toimenpiteistä. Lausunnon mukaisesti liikennevaloratkaisun toteuttaminen Konekadun liittymään edellyttää jatkotarkastelua ja

yhteistyötä ELY-keskuksen kanssa. Vuorelankadun vaikutusta liikenteen ohjautumiseen on arvioitava selostuksessa.

Lahden museot toteaa ehdotusvaiheen lausunnossaan, että alueen muinaismuistokohteet (kaskiröykkiöt) on merkitty kaavakartalle erikseen sovitun mukaisesti. Röykkiöiden alueelle voidaan rakentaa, kun riittävät arkeologiset tutkimukset on käydyn kajoamislupaneuvottelun mukaisesti toteutettu. Museo toteaa, että Metsolan vanhaan päärakennukseen on tehty mittavia muutoksia niin sisätiloissa kuin julkisivussakin. Museo hyväksyy rakennusta koskevan suojelumerkinnän jättämisen kaavaehdotuksesta pois. Kaavaselistusta on täydennettävä valokuvien olemassa olevasta rakennuskannasta.

Muistutukset

Muistuttaja 1 toteaa, että alueen kunnallistekniikan rakentamisen yhteydessä Kytölän Selkätien linjaus tulisi oikaista, sitä tulisi leventää ja sen varteen rakentaa jalkakäytävä.

Kaupunkisuunnittelu vastaa:

Mutkitteleva ja riittävän kapea katu hidastaa luonnostaan ajonopeuksia ja luo siten turvallisuutta sekä vähentää liikennemelua ja pölyämistä. Toive erillisestä jalkakäytävästä välitetään eteenpäin liikennesuunnitteluun, se on mahdollista toteuttaa kaupungin omistamalle maalle Kytölän Selkätien pohjoispuolelle.

Muistuttaja 2 vastustaa kaavaa ja toteaa, että alueella on jo riittävästi asutusta. Ohuen metsäkaistaleen runteleminen vahingoittaa arvokkaan ekosysteemin ja maiseman.

Kaupunkisuunnittelu vastaa:

Kaavatyön yhteydessä arvokkaat luontokohteet on selvitetty ja jätetty rakentamisalueiden ulkopuolelle. Välttämättömät katuyhteydet, jotka katkaisevat näitä luontoalueita edellytetään toteutettavaksi niin, että esimerkiksi valaistus ei haittaa lepakon liikkumista katujen yli. Olevia asuinalueita lähimmäksi ja niitä vasten on jätetty paikoin hyvinkin leveitä viher- ja suoja-alueita. Pirta-, Poppana- ja Juuttikatujen tontit sijaitsevat aiemminkin asuinkäyttöön kaavoitetun korttelin alueella. Alueen asukkaiden virkistyskäyttö alueella turvataan osoittamalla riittävän yhtenäisiä virkistysalueita, -reittejä ja -yhteyksiä. Kaavan toteuttamisella on vaikutuksia maisemaan, mutta tärkeimpiin maiseman piirteisiin, kuten metsäisiin rinteisiin tai rantamaisemaan on kaavassa kiinnitetty huomiota.

Muistuttaja 3 pitää hyvänä kaikille avointa aluetta Metsolan rannassa. Muistuttaja kysyy, selvitettiinkö puretuista rakennuksista lepakoita tai muita sen ympäristön luontoarvoja. Muistutuksen mukaan vuorovaikutusta voitaisiin parantaa kaupungin ja asukkaiden välillä niin, että aidosti kuullaan osallisia. Matalan kynnyksen osallistuminen on toivottavampaa kuin muistutukset.

Kaupunkisuunnittelu vastaa:

Kaavan rantavyöhykkeestä on mahdollista muodostua alueen yhteisöllisen kohtaamisen paikka. Oleva rantasaunarakennus osoitetaan omalle tontilleen, mikä mahdollistaa saunatoiminnan jatkamisen omana liiketoimintanaan tarvittaessa. Rakennusten purkamiset perustuivat omiin, erillisiin purkamislupaprosesseihin, missä yhteydessä purkamisen edellytykset on tutkittu. Luontotietoselvitys (2020) ja Lahden kaupungin lepakkokartoitus yleiskaavaa varten (2009) ovat olleet käytettävissä purkulupapäätöksiä tehdessä. Kaavaprosessi on kestänyt useita vuosia, minä aikana on järjestetty erilaisia tilaisuuksia ja luonnosvaiheen kuuleminen alueen asukkaille ja muille osallisille.

Vaikutusmahdollisuuksien kannalta työn aloitus- ja luonnosvaiheet ovat parhaat ajankohdat osallistua kaavoitukseen. Ehdotusvaiheessa vaikuttamisen mahdollisuus on aina vähäisempi. Asiaan vaikuttaa myös se, että kaavahankkeen asemakaavoittaja on vaihtunut kesken prosessin ja vuorovaikutukseen on saatu enemmän resursseja.

Kaupunkisuunnittelussa kehitetään jatkuvasti parempia vuorovaikutuksen ja osallistumisen tapoja, mahdollisuuksia ja kanavia.

Muistuttaja 4 toteaa, että ranta-alueen tulee olla kaikkien asukkaiden käytössä ja uimamahdollisuus tulee säilyttää eikä varata sitä vain liikerakennuksen käyttöön. Rantaan tulisi varata peli-/leikkipaikka. Muistutuksessa esitetään kahden vanhan männyn säilyttämistä. Kytölän Selkätiellä tulisi räjäytystöitä välttää. Läpiajo Kytölän Selkätiellä tulisi estää fyysisesti. Katuvalaistuksen on huomioitava lepakot. Hyvä, että luontoselvityksen useita suosituksia on huomioitu kaavassa, näitä tulee noudattaa myös käytännössä mm. metsänhoidossa ja valaistuksen suunnittelussa. Hillitty ulkovalaistus olisi suotavaa koko kaava-alueella.

Kaupunkisuunnittelu vastaa:

Rannan viheralueen suunnittelu tehdään kaavan hyväksymisen jälkeen. Saunarakennuksen tontti ei ulotu rantaan, vaan väliin jää yleinen viheralue. Männystä toinen jää kaavaehdotuksessa katu- ja toinen viheralueelle. Näiden säilymismahdollisuudesta vastaavat kyseisten alueiden suunnittelijat ja metsänhoidosta vastaavat tahot. Kytölän Selkätien rakentamisessa naapurikiinteistöt ja mahdollinen louhinnan/räjäytysten tärinähaitta huomioidaan normaalien käytäntöjen mukaisesti. Fyysiset läpikulkuesteet aiheuttavat joissain tapauksissa turvallisuusongelmia tai vaikeuttavat hälytysajoa. Katkaisutapa ratkaistaan lopullisesti katusuunnitelmassa. Kaavassa on määrätty katuosuudet Kytölän Selkätielle, joiden valaistuksessa lepakon liikkumismahdollisuudet on huomioitava (yl). Kaavatyon yhteydessä

arvokkaat luontokohteet on selvitetty ja jätetty rakentamisalueiden ulkopuolelle. Asemakaavan luonnon monimuotoisuutta koskevat määräykset (luo-1–luo-4) sitovat myös metsänhoitoa ja viheralueiden suunnittelua. Ulkovalaistusta koskeva kaavamerkintä (valo) osoitettiin vain lepakkoalueita lähinnä oleville tonteille. Naapurustoa häiritsevää tai häikäisevää valaistus on kielletty Lahden rakennusjärjestyksessä.

Esitetyt muistutukset eivät anna aihetta tehdä muutoksia asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotukseen.

Muutokset kaavaehdotukseen nähtävilläolon jälkeen

Ehdotusvaiheessa saatujen lausuntojen perusteella kaavaehdotukseen ja selostukseen tehtiin oheisia muutoksia:

- Kaavakartalle on tehty suojelumerkintöihin päivityksiä (yl, sr, luo-2, luo-3).
- Kaavakartalle on lisätty uusi noron suojelumerkintä luo-4.
- Kaavaselistusta on täydennetty valokuvien suunnittelualueelta.
- Kaavaselistusta on täydennetty vieraslajien torjumisen osalta.
- Kaavaselistusta on täydennetty Vuorelankadun liikennevaikutusten osalta.

Asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt tarkennukset ovat vähäisiä eivätkä muuta olennaisesti kaavan sisältöä, joten asemakaavaehdotusta ei ole tarpeellista asettaa uudelleen nähtäville.

Muutosten jälkeen asemakaavatunnus on A-2745a.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Kv: valitusosoitus Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Toimenpiteet

Kh: ote pöytäkirjasta ilman liitteitä [REDACTED]

[REDACTED], kv

Kv: ote pöytäkirjasta ilman liitteitä [REDACTED]

[REDACTED], sähköinen tiedoksianto Hämeen ELY -keskukselle.

Lainvoimaisuuskysely Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta.

Lainvoimaiseksi tulon jälkeen: kuulutus,
sähköisesti:

kuulutus Hämeen ELY -keskus,

kuulutus + kartta Hämeen Maanmittauslaitos,

kuulutus + kartta Päijät-Hämeen liitto,

kuulutus kaupunkiympäristön palvelualueen kaupunkisuunnittelu

Liitteet

- 1 A-2745a Asemakaavan selostus
- 2 A-2745a Kaavaehdotuskartta
- 3 A-2745a Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
- 4 A-2745a Luonnosvaiheen lausunnot
- 5 A-2745a Luonnosvaiheen mielipiteet
- 6 A-2745a Tonttijakokartat
- 7 A-2745a Katujen yleissuunnitelma
- 8 A-2745a Kytölän Selkätien tutkielma
- 9 A-2745a Hulevesisuunnitelma
- 10 A-2745a Arkeologinen inventointi
- 11 A-2745a Kajoamislupaneuvottelun muistio ja museon lausunto
- 12 A-2745a Liikenneselvitys

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 9

- 13 A-2745a Luontoselvitys
- 14 A-2745a Valaistuskonsepti
- 15 A-2745a Ehdotusvaiheen lausunnot
- 16 A-2745a Muistutukset

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 08.04.2024

§ 131

Kaupungin edustajan määrääminen PHP Holding Oy:n varsinaiseen yhtiökokoukseen ja toimiohjeiden antaminen yhtiökokousedustajalle

1640/00.00.01.10/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Konserniohjauksen päällikkö Veli-Pekka Ignatius p. 044 716 1895

Valmistelusihteri Terhi Takala p. 044 416 2732

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus määrää konserniohjauksen päällikkö Veli-Pekka Ignatiuksen kaupungin edustajaksi PHP Holding Oy:n varsinaiseen yhtiökokoukseen, joka pidetään tiistaina 16.4.2024 klo 18.00 Lahden Messukeskuksessa, Lahti Halli/kokoustilat, Salpausselänkatu 5 B, 15110 Lahti.

Samalla kaupunginhallitus antaa yhtiökokousedustajalle toimiohjeeksi hyväksyä yhtiön tilinpäätöstä koskevat ja muut esityslistalla olevat asiat esityksen mukaisesti ja antaa muut tarpeelliseksi katsomansa toimiohjeet.

Vielä kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 9

Perusteluosa

PHP Holding Oy:n yhtiökokouskutsu on esityslistan liitteenä.

Tilinpäätösasiakirjat ovat oheismateriaalina Cloud Meetingissä.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Valtakirja ja ilmoittautuminen 12.4. mennessä yhtiöön, ote+asiakirjat
edustajalle

Liitteet

- 1 Kokouskutsu, yhtiökokous 16.4.2023, PHP Holding
- 7 Oy

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 08.04.2024

§ 132

Lahden kaupungin edustajan nimeäminen Lentorata Oy:n varsinaiseen yhtiökokoukseen ja toimiohjeiden antaminen yhtiökokousedustajalle

752/00.00.01.10/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Konserniohjauksen päällikkö Veli-Pekka Ignatius p. 044 716 1895

Valmistelusihteeri Terhi Takala p. 044 416 2732

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus määrää Veli-Pekka Ignatiuksen edustamaan Lahden kaupunkia Lentorata Oy:n varsinaisessa yhtiökokouksessa, joka pidetään perjantaina 19.4.2024 klo 14.00 Liikenne- ja viestintäministeriön tiloissa osoitteessa Eteläesplanadi 4, Helsinki.

Samalla kaupunginhallitus päättää antaa yhtiökokousedustajalle toimiohjeeksi hyväksyä yhtiön tilinpäätöstä koskevat asiat sekä antaa muut tarpeelliseksi katsomansa toimiohjeet.

Vielä kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 9

Käsittely

Kaupunkikehitysjohtaja Olli Alho ilmoitti esteellisyytensä (HL 28.1 § 5 k.) ja poistui asian käsittelyn ajaksi.

Perusteluosa

Kokouskutsu ja yhtiökokouksen asialista on esityslistan liitteenä.

Tilinpäätösasiakirjat on tallennettu oheismateriaaliksi CloudMeetingiin.

Konserni- ja tilajaosto on päättänyt päätöksellään 12.2.2024 (§ 20) nimetä Lentorata Oy:n hallitukseen Lahden kaupungin edustajaksi kaupunkikehitysjohtaja Olli Alhon.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ilmoittautumislomake ja valtakirja yhtiöön, ote + asiakirjat edustajalle, luettelot

Liitteet

18 Kokouskutsu, varsinainen yhtiökokous 19.4.2024, Lentorata Oy

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 9

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 08.04.2024

§ 133

Eron myöntäminen Ida Rantaselle kaupunkiympäristölautakunnan jäsenen tehtävästä ja uuden jäsenen valitseminen KV

5001/00.00.01.06/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Hallintojohtaja Anu Valtavaara p. 044 716 1416

Valmistelusihteeri Terhi Takala p. 044 416 2732

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto myöntää Ida Rantaselle eron kaupunkiympäristölautakunnan jäsenen luottamustoimesta ja valitsee lautakunnan jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden jäsenen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti."

Perusteluosa

Eron myöntäminen

Kaupunkiympäristölautakunnan jäsen Ida Rantanen on 27.3.2024 ilmoittanut konsernipalveluihin pyytävänsä eroa kaupunkiympäristölautakunnasta.

Kuntalain (410/2015) 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Hallintosäännön kaupunkiympäristön palvelualueita koskevien erillissääntöjen 2 §:n mukaan kaupunginvaltuusto valitsee kaupunkiympäristölautakunnan jäsenet ja varajäsenet toimikauttaan vastaavaksi ajaksi sekä nimeää jäseniksi valituista puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa samaksi ajaksi.

Uuden jäsenen valinta

Kelpoisuusehdot lautakuntaan määräytyvät kuntalain (410/2015) 71 §:n (yleinen vaalikelpoisuus) ja 74 §:n (vaalikelpoisuus lautakuntaan) mukaan.

Kuntalain 71 §:

”Vaalikelpoinen kunnan luottamustoimeen on henkilö:

- 1) jonka kotikunta kyseinen kunta on;
- 2) jolla on jossakin kunnassa äänioikeus kuntavaaleissa sinä vuonna, jona valtuutetut valitaan tai vaali muuhun luottamustoimeen toimitetaan; ja
- 3) jota ei ole julistettu vajaavaltaiseksi.”

Kuntalain 74 § 1 mom.:

”Vaalikelpoinen lautakuntaan ja valiokuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

1) asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;

2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;

3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.”

Tasa-arvolain asettamat vaatimukset

Uuden jäsenen valinnassa tulee huomioida tasa-arvolain (609/1986) 4 a §:n 1 momentti, jonka mukaan kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä, lukuun ottamatta aluevaltuustoja ja kunnanvaltuustoja, tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisestä syystä muuta johdu.

Kaupunkiympäristölautakunnan kokoonpano on seuraava:

puheenjohtaja: Francis McCarron (kok.)

varajäsen: Jari Vaalajoki (kok.)

I varapuheenjohtaja: Ville Hälinen (Pro Lahti)

varajäsen: Nina Kallijärvi (Pro Lahti)

II varapuheenjohtaja: Tuomas Sorsa (ps.)

varajäsen: Juha Viitanen (ps.)

jäsen: Anneli Viinikka (sd.)

varajäsen: Marjut Hakala (sd.)

jäsen: Tomi Sairomaa (sd.)

varajäsen: Olli Kautonen (sd.)

jäsen: Ville Nikkilä (sd.)

varajäsen: Rauno Grönroos (sd.)

jäsen: Ida Rantanen (kok.)

varajäsen: Susanna Norja (kok.)

jäsen: Maarit Tuomi (ps.)

varajäsen: Päivi Granlund (ps.)

jäsen: Mikko Lindroos (Pro Lahti)

varajäsen: Janne Storlöpare (Pro Lahti)

jäsen: Minerva Kastehelmi (vihr.)

varajäsen: Kirsi Vahtera (vihr.)

Lain mukaisen kiintiön on toteuduttava erikseen sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Sen sijaan laki ei vaadi, että varsinaisen jäsenen ja hänen henkilökohtaisen varajäsenensä olisi oltava samaa sukupuolta.

Myöskään puheenjohtajistoa vaatimus ei erikseen koske.

Prosenttiosuutta laskettaessa perustana on puheenjohtajan varapuheenjohtajan ja muiden jäsenten yhteismäärä.

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 9

Kaupunkiympäristölautakunnan jäsenten ja varajäsenten määrien ollessa kymmenen, on naisia/miehiä oltava vähintään neljä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: ote Rantanen, valittu, kyla, luettelot

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 08.04.2024

§ 134

Talouden tasapaino-ohjelman toteutus omaisuuden tuottojen osalta KV
106/02.00.00.00/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

vs. konsernipalvelujohtaja Sari Alm p. 050 398 5162

Konserniohjauksen päällikkö Veli-Pekka Ignatius p. 044 716 1895

Konserniohjauksen asiantuntija Sanna Haarala p. 044 482 6426

Päätös

Kaupunginhallitus päätti palauttaa asian valmisteluun.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että se linjaa omistajapoliittisena linjauksena, että kaupunginhallitus käynnistää toimenpiteet, joilla haetaan vähemmistö Kumppani Lahti Energia Oy:n omistamiseen. Lahden kaupunki myy Lahti Energia Oy:stä 49 % vähemmistöosuuden.

Lisäksi kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että se omistajapoliittisena linjauksena päättää, että

- Lahden kaupunki voi luopua Paavolakiinteistöt Oy:n omistuksesta
- Lahden kaupunki voi luopua Koy Nastonharjun Liiketalon omistajuudesta

- Lahden kaupunki voi luopua Nastolan Virastotalokiinteistö Oy:n omistajuudesta
- Lahden kaupunki voi luopua Koy Lahden Tiedepuiston enemmistöomistuksesta, jos siten edistetään yhtiön kasvua sekä investointi- ja strategisten tavoitteiden toteutumista
- Lahden kaupunki jatkaa Spatium Toimitilat Oy:n enemmistöomistajana kuitenkin lisäten yhtiöstä saatavaa tuottotavoitetta
- Lahden kaupunki jatkaa Lahden Pysäköinti Oy:n enemmistöomistajana, kuitenkin lisäten yhtiöstä saatavaa tuottotavoitetta.

Kaupunginvaltuusto valtuuttaa kaupunginhallituksen valmistelemaan ja tekemään päätökset osakeomistuksien myynnistä ja tuottotavoitteiden lisäyksestä edellä mainittujen omistajapoliittisten linjausten mukaisesti ja velvoittaa kaupunginhallituksen informoimaan valtuustoa myyntiprosessien lopputulemasta ja sisällöstä.

Lisäksi kaupunginvaltuusto valtuuttaa kaupunginhallituksen keskeyttämään myyntiprosessit, mikäli osakekauppojen valmistelu ja niiden edistäminen ei ole enää kaupungin edun mukaista.

Käsittely

Kaupunginhallituksen jäsen Mira Nieminen ilmoitti esteellisyytensä (HL 28.1 § 5 k.) ja poistui asian käsittelyn ajaksi. Mira Niemisen sijasta tämän asian käsittelyyn osallistui varajäsen Maarit Tuomi.

Asian käsittelyn aikana kaupunginhallituksen puheenjohtaja Sirkku Hildén teki seuraavan muutosehdotuksen: "Kaupunginhallitus katsoo, että edellytykset Lahti Energian vähemmistöosuuden myynnille eivät muuttuneessa poliittisessa tilanteessa täyty. Kaupunginhallitus palauttaa esityksen valmisteluun ja edellyttää uuden talouden tasapaino-ohjelman tekemistä."

Kaupunginhallituksen jäsen Erkki Nieminen kannatti puheenjohtaja Hildénin palautusesitystä.

Kaupunginhallituksen jäsen Toni Putula teki seuraavan palautusehdotuksen: "Lahden kaupunginvaltuusto on 27.11.2023 päättänyt vuoden 2024 talousarviossa talouden tasapaino-ohjelmasta yksimielisesti. Ohjelmaan sisältyy mm. kaupungin yhtiövarallisuuden ja muun omaisuuden tuoton pysyvälle lisäykselle asetettu vähintään 30 miljoonan euron tavoite, sekä lause, jossa todetaan, että talouden tasapaino-ohjelman toteutumisen kannalta päätökset tulee tehdä alkuvuoden 2024 aikana. Lahden kaupunginvaltuuston suurin puolue SDP on johtanut parlamentaarisen työryhmän työtä, jossa on sovittu talouden tasapaino-ohjelmasta. SDP suurimpana puolueena on johtanut kaupunginhallituksen valmistelua talouden tasapaino-ohjelman toteuttamiseksi. Kaupunginhallitus on ohjannut viranhaltijoiden tasapaino-ohjelman valmistelua kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti. Kaupunginvaltuuston päätöksenteon ulkopuolinen taho, SDP:n edustajisto, on kuitenkin 7.4.2024 kirjatun julkisen tiedotteen mukaan päättänyt ohjata SDP:n kaupunginvaltuutettuja olla noudattamatta Lahden kaupunginvaltuuston päätöstä talouden tasapainottamisesta. Tämä ulkoparlamentaarinen linjaus syö luottamuspohjan koko tasapaino-ohjelmalta. Tiedotteessa kirjatun linjauksen perusteella on mahdotonta luottaa siihen, että tasapaino-ohjelma toteutuisi kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti. Syntyneestä tilanteesta johtuen esitämme, että kaupunginhallituksen asialistan kohta 134 palautetaan valmisteluun. Palautusesityksen ohjeistuksena edellytämme virkajohdon aloittamaan päätösesityksen valmistelun uuden työryhmän asettamiseksi ja uuden tasapaino-ohjelman toteuttamiseksi kaupunginhallituksen kokouksessa 15.4.2024. Jatko-ohjeistuksena esitetään, että työryhmän on löydettävä ratkaisut alijäämän kattamiseksi. Työryhmän työskentelyä valmistelevat

viranhaltijat ja lisäksi kaupunginhallitus valitsee parlamentaarisen ohjausryhmän työn ohjaamiseksi.”

Kaupunginhallituksen jäsen Jouni Kaikkonen kannatti jäsen Putulan palautusesitystä.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kaksi kannatettua palautusehdotusta, minkä johdosta tulee äänestää. Tämän jälkeen tulee äänestää voittaneen palautusehdotuksen ja asian käsittelyn jatkamisen välillä.

Puheenjohtaja teki seuraavan äänestusehdotuksen nimenhuutoäänestykseen: Ne, jotka kannattavat puheenjohtaja Hildénin palautusehdotusta äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat jäsen Putulan palautusehdotusta, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 4 JAA-ääntä (Lampinen, Nieminen Erkki, Aaltonen, Hildén) ja 6 EI-ääntä (Kaikkonen, Talja, Ratia, Tuomi, Putula, Bruneau). Puheenjohtaja totesi jäsen Putulan palautusehdotuksen voittaneen äänestyksen.

Tämän jälkeen puheenjohtaja teki seuraavan äänestusehdotuksen nimenhuutoäänestykseen: Ne, jotka kannattavat esittelijän pohjaehdotuksen käsittelyn jatkamista, äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat jäsen Putulan palautusehdotusta, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 7 EI-ääntä (Kaikkonen, Aaltonen, Talja, Ratia, Tuomi, Putula, Bruneau) ja 3 tyhjää ääntä (Lampinen, Nieminen Erkki, Hildén)

Puheenjohtaja totesi, että jäsen Putulan palautusehdotus on tullut hyväksytyksi.

Perusteluosa

1 Talouden tasapainottaminen Lahden kaupungissa

Kaupunginvaltuusto päätti vuoden 2024 talousarvion hyväksymisen yhteydessä, että kaupunki käyttää yhtenä keinona tasapainottaa talouttaan omaisuuden tuottojen lisäämistä. Nyt tehtävällä päätöksellä toteutetaan tätä kaupunginvaltuuston tekemää päätöstä. Jos taloutta ei tasapainoteta omaisuuden tuottoja lisäämällä, taloutta tullaan tasapainottamaan palveluihin kohdistuvien leikkauksin, investointien jäädyttämisillä ja veronkorotuksin. Näillä toimenpiteillä tavoitellaan jo päätetyn palveluihin kohdistuvan 9,5 miljoonan euron menojen kasvun hidastamisen lisäksi 30 miljoonan euron lisäsopeutusta tai -tuloa.

1.1 Toiminnan ja talouden tasapainottaminen vuosina 2019–2023

Lahden kaupungin toiminnan ja talouden tasapaino-ohjelma 2019—2022 hyväksyttiin vuonna 2019. Sillä tavoiteltiin tuottavuushyötyjä kaupungin talouteen. Muuttuneessa taloustilanteessa vuonna 2021 arvioitiin, että ohjelman toimenpiteet eivät riitä tasapainoisen talousarvion toteuttamiseen talousarviokauden aikana. Vuoden 2021 talousarviovalmistelun yhteydessä laadittiin Lahden 30 kk:n uudistumis- ja muutosohjelma (LUMO), joka sisälsi uusia tulojen lisäämiseen, menojen pienentämiseen, omaisuuden realisoimiseen ja omaisuudesta saatavien tuottojen kasvattamiseen tähtääviä toimenpiteitä. Ohjelmassa oli mukana myös edellisen tasapaino-ohjelman toimenpiteitä. Ohjelmaan sisältyi palvelujen ja organisaation uudistamis- ja kehittämistoimenpiteitä tuottavuuden ja tuloksellisuuden parantamiseksi. Vuosina 2021–2023 uudistumis- ja muutosohjelmalla saatiin käyttötalouteen -13 milj. euron vaikutus.

Lahden kaupungin talouden tasapaino olisi ollut vuosina 2021–2023 toteutuneen uudistumis- ja muutosohjelman avulla lähes saavutettavissa ilman uusia toimintaympäristöstä tulleita haasteita. Sote-uudistus, konsernista saatavien tuottojen romahtaminen, aikaisempaa korkeampi inflaatio, kuntia koskeva palkkaratkaisu ja aikaisempaa korkeampi korkotaso aiheuttivat Lahden kaupungille uuden rakenteellisen haasteen. Näistä sote-uudistuksen aiheuttama leikkaus vero- ja valtionosuustuloihin sekä konsernin tuottojen romahtaminen muodostavat merkittävimmän osan talouden sopeuttamisen tarpeesta.

1.2 Talouden tasapaino-ohjelma 2024–2027: tavoitteet ja toimeenpanon valmistelu

Lahden kaupunginvaltuusto päätti talousarvion 2022 hyväksymisen yhteydessä 22.11.2021 että, kaupunki aloittaa helmikuussa 2022 parlamentaarisen työskentelyn kaupungin talouden ja konsernirakenteen sovittamiseksi sote-uudistuksen jälkeiseen tilanteeseen. Monijäsenisten valtuustoryhmien puheenjohtajista koostuva ryhmä perehtyi vuoden 2022 aikana laajasti kaupungin talouteen ja siihen liittyviin haasteisiin. Kaupunginhallitus hyväksyi parlamentaarisen ryhmän valmistelemat periaatteet toiminnan, talouden ja konsernirakenteen sopeuttamiseksi 16.1.2023 §14.

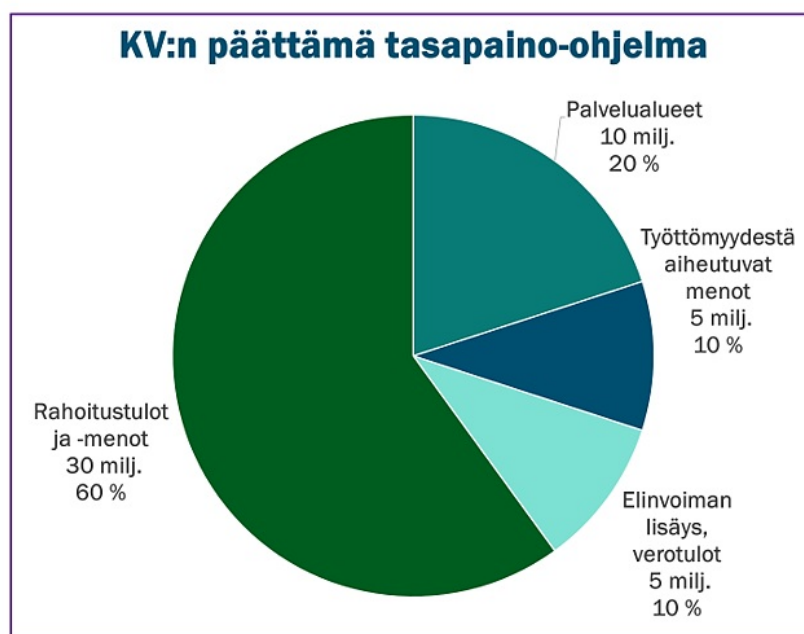
Kaupunginvaltuusto päätti talousarvion 2023 yhteydessä 28.11.2022, että kaupunki käynnistää parlamentaarisen valmistelun talouden tasapaino-ohjelman laatimiseksi.

Kaupunginhallitus päätti 30.1.2023 § 38 parlamentaarisen työryhmän perustamisesta ja antoi sille tehtäväksi valmistella kaupunginhallitukselle esitys talouden tasapaino-ohjelmasta. Kaupunginvaltuuston seminaarissa 14.4.2023 valtuutetut työskentelivät

talouden tasapaino-ohjelman tavoitteiden, aikataulun ja kohdentamisen parissa.

Parlamentaarinen työryhmä päätti 5.10.2023 talouden tasapaino-ohjelmaesityksestään ja kaupunginhallitus hyväksyi esityksen ohjelmasta 6.11.2023 § 376. Kaupunginvaltuusto merkitsi talouden tasapaino-ohjelman tiedoksi 13.11.2023 § 118 ja päätti siitä talousarvion 2024 yhteydessä 27.11.2023.

Talouden tasapaino-ohjelmassa menojen kasvun hidastamiseen on kohdennettu 9,5 milj. euron tavoite. Toimintatulojen kasvun tavoitetta on lisätty 0,5 milj. eurolla. Kaupungin kasvua ja elinvoimaa vahvistavilla toimenpiteillä tavoitellaan työttömyydestä aiheutuvien menojen alenemista 5,0 milj. eurolla. Kaupunkistrategian mukaisten elinvoimatoimenpiteiden odotetaan lisäävän 5,0 milj. eurolla verotulojen kasvua yli sen, mitä yleinen talouden kehitys vaikuttaa verotulokehitykseen. Kaupungin yhtiövarallisuuden ja muun omaisuuden tuoton pysyväälle lisäykselle on asetettu vähintään 30 milj. euron tavoite. Varallisuuden myynnistä saatuja myyntituloja ei käytetä

käyttötalousmenojen katteeksi, ainoastaan varallisuuden tuottoa.

Kaupunginvaltuuston hyväksyttyä vuoden 2024 talousarvion kaupungin päätösvalmistelussa ryhdyttiin valmistelemaan konkreettisia toimenpiteitä tulojen lisäämiseksi ja menojen kasvun hidastamiseksi talouden tasapaino-ohjelman linjausten mukaisesti.

2 Yhtiövarallisuuden ja muun omaisuuden tuoton pysyvä lisääminen

Valtuuston hyväksymässä talouden tasapaino-ohjelmassa todetaan, että yhtiövarallisuuden ja muun varallisuuden tuoton lisääminen edellyttää valtuustotasoisia päätöksiä konsernirakenteesta, kumppanuuksien solmimisesta keskeisempien yhtiöiden kehittämiseksi ja joistakin yhtiöistä tai niiden osista luopumisesta. Talouden tasapaino-ohjelman toteutumisen kannalta päätökset tulee tehdä alkuvuoden 2024 aikana. Valmistelun tueksi kaupunginhallitukselle ja valtuustolle järjestettiin työpajoja sekä esittely- ja keskustelutilaisuuksia sekä hankittiin ulkopuolista asiantuntijapalvelua.

Kaupunginhallitus käsitteli iltakoulussaan 29.11.2023 yhtiöriskien hallintaa. Kaupunginvaltuusto kutsuttiin työpajaan 5.12.2023 pohtimaan keinoja kiinteistö- ja yhtiöomaisuudesta saatavien tulojen lisäämiseksi. Keinoja ovat yhtiöiden osinkotasojen nosto ja omaisuuden realisointi. Kaupunginvaltuuston työpajassa linjattiin ensisijaisesti tarkasteltavia omaisuuseriä ja yhtiöitä. Kaikkien ryhmien mielestä myyntitarkastelun alle ei ollut tarkoituksenmukaista ottaa Lahti Aqua Oy:tä, Salpakiertoa, Lahti Energian 100 % osuutta tai Lahti Energian Sähköverkko Oy:tä. Lisäksi useimmat ryhmät eivät kannattaneet päiväkotien, koulujen,

monitoimitalojen, pääkirjaston, kaupunginteatterin, kaupungintalon tai Sibeliustalon ottamista myyntitarkasteluun.

Lahden kaupungin rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteet hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 11.12.2023 § 130. Loppuvuodesta 2023 yhtiöomaisuuden tarkasteluun kilpailutettiin asiantuntijapalvelu ja palveluntuottajiksi valittiin tammikuussa 2024 Ice Capital Pankkiiriliike Oy ja KMPG Oy Ab.

14.2.2024 järjestettiin kaupunginvaltuustolle esittely- ja keskustelutilaisuus, jossa esiteltiin 5.12.2023 järjestetyn työpajan tulokset. Lisäksi asiantuntijapalveluiden tuottajat Ice Capital Pankkiiriliike Oy ja KMPG Oy Ab esittäytyivät valtuustolle esitelleen yhtiöomaisuutta koskevien selvitystöiden periaatteet ja työsuunnitelmat. Valtuustolla oli mahdollisuus kysyä selvitystöiden sisällöstä ja antaa ohjeistusta palveluntuottajille.

Kaupunginvaltuusto kutsuttiin toiseen työpajaan 21.03.2024. Työpajan aluksi asiantuntijat Ice Capital Pankkiiriliike Oy ja KPMG Oy:n esittelivät tekemiään selvitystöitä ja johtopäätöksiä. Selvitystyöt on esitetty tämän päätösesityksen liitteenä. Työpajassa edelleen tarkennettiin keinoja, joilla pyritään saavuttamaan talouden tasapaino-ohjelman tavoite yhtiövarallisuudesta ja muusta omaisuudesta saatavalle tulojen kasvulle. Kaupunginvaltuusto kävi 27.3.2024 ja kaupunginhallitus 2.4.2024 lähetekeskustelua talouden tasapainottamiseen liittyvistä omaisuusrakenteista.

Työpajatyöskentelyssä tarkasteltiin myös sidosyksikköyhtiöitä Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy, Päijät-Hämeen laitoshuoltopalvelut Oy ja Provincia Oy. Yhtiöt tuottavat kaupungille tukipalveluita ja ovat osa kaupungin palvelurakennetta eikä yhtiöiden myyminen ilman

palveluiden kilpailuttamista ole tarkoituksenmukaista.

Työpajatyöskentelyssä ei kannatettu sidosyksikköyhtiöiden myyntiä.

Yhtiövarallisuuden tarkastelussa tultiin tulokseen, että ilman Lahti Energiaan liittyviä omaisuusjärjestelyjä valtuuston asettamaa, vähintään 30 milj. euron tavoitetta yhtiövarallisuuden sekä muun omaisuuden tuoton lisäämiseksi ei voida saavuttaa. Omaisuusjärjestelyjen toiseksi kohteeksi tässä vaiheessa otettiin kaupungin yhtiöitetty kiinteistöomaisuus. Kaupungin oman kiinteistöomaisuuden osalta tilakannasta luopumista jatketaan toimitilaohjelman linjausten mukaisesti.

3 Lahti Energian omistusjärjestelyt

Ice Capital Pankkiiriliike Oy on laatinut Lahden kaupungin toimeksi antamana selvityksen siitä, miten Lahti Energian yritysjärjestelyjen avulla voitaisiin saavuttaa talouden tasapaino-ohjelman tavoitteet. Selvitys on päätösesityksen liitteenä. Yritysjärjestelyvaihtoehtoja selvitettiin laajasti ja vaihtoehtoista jatkotarkasteluun valittiin ne, joilla tasapaino-ohjelman tavoite voidaan saavuttaa. Vaihtoehtoissa tarkasteltiin yhtiön vähemmistöosuudesta, enemmistöosuudesta luopumista ja liiketoimintojen myyntiä. Vaihtoehtoista tehtiin laajat sidosryhmätarkastelut sekä SWOT-analyysit. Yhtiön pilkkominen ja osatoimintojen myynti on mahdollista, mutta selvityksen perusteella vähemmän suositeltu vaihtoehto, kuin rakenteeltaan yksinkertaisempi enemmistö- tai vähemmistöosuuden myynti koko Lahti Energia Oy:n osakekannasta.

Konserni- ja tilajaosto on kokouksessaan 2.6.2023 hyväksynyt Lahti Energialle omistajastrategian. Omistajastrategiaan on kirjattu, että Lahden kaupungin vastuut arvioidaan kuntalain 129 § mukaan ja omistajapoliittisena linjauksena omistajan riskin pienentäminen

hallitusti. Kuntalain 129 § mukaan kunta ei saa myöntää lainaa tai takausta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Tämä tulee arvioida rahoituspäätöksen yhteydessä. Lisäksi jokaisen rahoituspäätöksen yhteydessä on arvioitava, muodostuuko kaupungin riski sellaiseksi, että se vaarantaa kunnan kyvyn vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kaupungin liian suuri rahoitusriski suhteessa yhteen yhtiöön tai kaupungin omistamiin yhtiöihin yhteensä voi aiheuttaa ongelmia Kuntalain 129 § osalta.

Kaupunginvaltuuston työpajatyöskentelyssä 21.3.2024 käsiteltiin Ice Capital Pankkiiriliike Oy:n selvityksessä esiin nostetut 7 mahdollista talouden tasapaino-ohjelman tavoitteet täyttävää vaihtoehtoa ja niiden sidosryhmä- ja SWOT-analyysit. Työpajatyöskentelyn tuloksena todettiin, että useimpien ryhmien mukaan tasapaino-ohjelman tavoitteet voidaan hyväksyttävimminkin saavuttaa Lahti Energia Oy:n osakekannan vähemmistöosuus myymällä. Yritysjärjestelyssä tulee kuitenkin huomioida kaupungin omat keskeiset strategiset tavoitteet kumppanuusomistamisessa, jotka tulee kirjata omistajien väliseen osakassopimukseen. Osakassopimus tulee olla Lahden kaupungin näkökulmasta sellainen, että se turvaa nämä keskeiset strategiset tavoitteet.

3.1 Vähemmistökumppani Lahti Energia Oy:n omistamiseen

Omistajapoliittisena linjauksena ehdotetaan 49 % omistusosuuden myymistä. Lahti haluaa edelleen olla aktiivinen omistaja ja kehittää Lahti Energia Oy:tä pitkäjänteisesti ja tavoitteellisesti yhdessä kumppanin kanssa. Vähemmistökumppanin etsiminen omistamiseen tarkoittaa sitä, että Lahden kaupunki omistaa jatkossa Lahti Energia -yhtiöstä enemmistön, vähintään 51 %. Vähemmistöomistuksen myynnissä myytäisiin siis enintään 49 % prosenttia emoyhtiö Lahti Energia Oy:n osakkeista vähemmistökumppanille. Omistusosuuden 49 % myynti on

vähemmistöosuuden myyntiprosenteista suositeltavin. Se herättää kiinnostusta potentiaalisissa omistajakumppaneissa ja riittävän suurella vähemmistöomistuksen myynnillä saavutetaan mahdollisuus toteuttaa talouden tasapaino-ohjelman tavoitetta.

Tämän kaltaisessa järjestelyssä Lahti enemmistöomistajana pystyy vaikuttamaan edelleen vahvasti enemmistöomistajan roolissa.

Esimerkiksi äänestystilanteissa, joissa vaaditaan yksinkertaista enemmistöä, Lahti on enemmistössä. Omistusjärjestely on kumppanuus, jossa molemmat omistajat tuovat osaamisensa ja resurssit hyödyttämään omistamaansa yhtiötä. Kumppanin mukaan tullessa kaupungin omistajuuteen liittyvät riskit pienenevät, kun omistetaan ja ratkaistaan asioita yhdessä kumppanin kanssa.

Lahti Energia-konsernin liiketoiminta sähköverkot ja lämmöntuotanto on keskeistä kaupunki-infrastruktuuria Lahden kaupungissa.

Omistajakumppanien yhteinen tavoite on pitää keskeinen infrastruktuuri hyvässä kunnossa, kehittyvänä ja tuottavana. Yhtiö jatkaa edelleen huoltovarmuuden ylläpitoa, suunnittelua ja yhteistyötä tähän liittyvien tahojen kanssa.

Vähemmistömyyntiin liittyy myös joitakin tunnistettuja haasteita.

Vähemmistöosuutta myydessä potentiaalisia ostajakandidaatteja voi olla vähemmän kuin enemmistöosuutta myydessä. Osalla sijoittajista on toimintaohje, etteivät ne voi omistaa kohdesijoituksissaan vähemmistöosuutta. Pienemmällä määrällä kandidaatteja voi olla vaikutus myyntihinnan muodostumiseen, kun maksimaalista kilpailua ei saavuteta. Kumppaniratkaisuissa yhtiön strategiaa ja tulevaisuutta suunnitellaan yhdessä kumppanin kanssa. Asioista ei voida enää vapaasti päättää yksin. Tulevaisuuden ennustettavuutta puolin ja toisin helpottaa yleensä kaupan yhteydessä laadittava osakassopimus.

Kuitenkin voidaan todeta, että vähemmistöosuuden myynti täyttää monta yritysjärjestelylle asetettua tavoitetta. Nyt esitetty järjestely

- turvaa talouden tasapaino-ohjelman tavoitteen mukaisen kertaluonteisen tuloutuksen
- tuo johtamiseen mukaan vielä nykyistä enemmän toimiala- ja rahoitusosaamista, mikä parantaa merkittävästi Lahti Energia Oy:n kilpailukykyä erittäin kilpailluilla energiamarkkinoilla
- mahdollistaa yhtiön ohjaamisen ennustettavasti osakassopimuksen kautta
- mahdollistaa edelleen yhtiöstä tulevan osinkovirran
- alentaa merkittävästi kaupungin omistaja- ja rahoitusriskiä

3.2 Osakassopimus

Osakeyhtiön päätöksenteon pohjana on osakeyhtiölain mukaiset säännökset. Lähtökohtaisesti yhtiön päätökseksi tulee ehdotus, jota on kannattanut yli puolet annetuista äänistä (yksinkertainen enemmistö). Vähemmistöosuuden myydessään kaupunki säilyttäisi yksinkertaisen enemmistön. Mikäli kaupunki myy 49 % yhtiön omistuksesta, sillä ei ole enää tiettyihin päätöksiin vaadittavaa 2/3 määräenemmistöä, jolloin näihin päätöksiin tarvitaan omistajakumppanien yhteinen suostumus. Määräenemmistöllä tehtäviä päätöksiä ovat mm. yhtiöjärjestyksen muuttaminen, suunnattu osakeanti, optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antaminen, sulautuminen ja jakautuminen.

Osakassopimuksessa voidaan sopia yhtiön päätöksenteosta poikkeavasti ja näin yleensä tehdään. Osakassopimuksella osakkeenomistajat sopivat keskinäisistä suhteistaan ja yhtiön hallinnosta. Sopimus koskee sekä osakkaiden keskinäisiä että osakkaiden ja yhtiön välisiä suhteita. Osakassopimuksella sovitaan esimerkiksi yhtiön liiketoiminnan

suuntaviivoista, hallinnosta, toimivallan käytöstä ja päätöksenteosta, osakkaiden rahoitusvastuusta, osakkeiden luovuttamisesta ja lunastamisesta, salassapidosta, sopimusrikkomusten seuraamuksista ja riidanratkaisumenettelyistä. Osakassopimuksessa määritellään hallituksen kokoonpano (jäsenten nimittäminen ja lukumäärä), hallituksen ja yhtiökokouksen kokouskäytännöt.

Lahden kaupunki haluaa osakassopimuksen kirjauksin turvata keskeisimpiä strategisia tavoitteita. Näistä mainittuina keskeisimmät: sidotaan kaukolämmön hinta asukkaiden edut turvaavasti, kielletään LE-sähköverkko Oy:n fuusioiminen toisiin verkkoyhtiöihin ja varmistetaan kaupungin hiilineutraaliustavoitteiden saavuttaminen. Lisäksi osakassopimuksella tulee vahvistaa Lahti Energia Oy:n keinoja tehdä vaikuttavaa elinkeinojen vahvistamista alueella markkinaehtoisesti. Lisäksi omistajakumppaniksi haetaan ensisijaisesti konsortiota, jossa on mukana myös kansallista omistusta.

3.3 Taloudelliset vaikutukset

Myytävän omistusosuuden suuruus vaikuttaa Lahti Energia Oy:n talouslukujen käsittelyyn Lahden kaupungin konsernikirjanpidossa. Jos yhtiöstä omistetaan yli 50 %, yhtiön tilinpäätös yhdistellään Lahden kaupungin konsernitilinpäätökseen ja osapuolten väliset keskinäiset liiketapahtumat eliminoidaan. Konsernitilinpäätökseen sisältyy myös tällöin yhtiön korollinen vieras pääoma (ulkoinen velka). Jos kaupunki itse rahoittaa yhtiötä velkarahalla, kasvattaa tämä kaupungin omaa velkakantaa. Velan määrän kasvaessa kaupungilla tai konsernilla, myös velanhoitokulut (korkojen ja lyhennysten summa) kasvavat konsernitasolla.

Osakkuusyhteisöt (omistus alle 50 %) yhdistellään kaupungin konsernitilinpäätökseen pääomamenetelmällä. Osakkuusyhteisöistä

konsernitilinpäätökseen tulee yhdistellä omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisön voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta. Jos yhtiö katsotaan osakkuusyhteisöksi, eivät yhtiön lainamäärä tai lainanhoitokulut sisälly konsernin korolliseen vieraaseen pääomaan tai korkomenoihin.

Kuntalain (2015/410) 118 §:n mukaan kunnan arviointimenettely voidaan käynnistää, jos rahoituksen riittävyyttä ja vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet raja-arvot (ns. kriisikuntamittarit). Lahden kaupungin haasteena on velkaantumiseen liittyvät mittarit konsernivelka/asukas ja konsernin laskennallinen lainanhoitokate. Täten on merkitystä sillä, yhdistelläänkö Lahti Energian vieraaseen pääomaan kuuluvat erät ja lainanhoitokulut kaupungin konsernilukuihin. Jos Lahti Energia Oy:tä ei enää yhdistellä Lahden konsernilukuihin konsernivelka vähenee Lahti Energian ulkoisten lainojen verran n. 265 milj. euroa.

Mikäli Lahti Energia Oy:n osakekannasta säilytetään enemmistöomistajuus, Lahti Energian luvut sisällytetään edelleen Lahden kaupungin konsernilukuihin. Edellä mainitut ns. kriisikuntamittarit konsernivelka/asukas ja laskennallinen lainanhoitokate eivät parane, mikä rajaa liikkumavaraa kaupungin omissa lainaratkaisuisa jonkin verran. Omistusosuuden myynti, oli se enemmistö tai vähemmistö, vaikuttaa kuitenkin positiivisesti kaikkiin kolmeen muuhun kriisikuntamittariin.

Ice Capital Pankkiiriliike Oy on tehnyt yhtiöstä arvonmäärityksen, jonka liiketaloudellinen tausta perustuu Lahti Energian omiin pitkän aikavälin ennusteisiin. Käyttökatekertoimella mitattuna yhtiön arvo on hieman alhaisempi kuin aikaisempien verrokkikauppojen arvo johtuen mm. korkeammasta korkotasosta, inflaation myötä kasvaneista polttoainekustannuksista sekä sähköverkkotoiminnan kiristyneestä

regulaatiosta. Markkinatilanteeseen vaikuttavissa taustatekijöissä ei oleteta tapahtuvan merkittävää muutosta lähivuosien aikana.

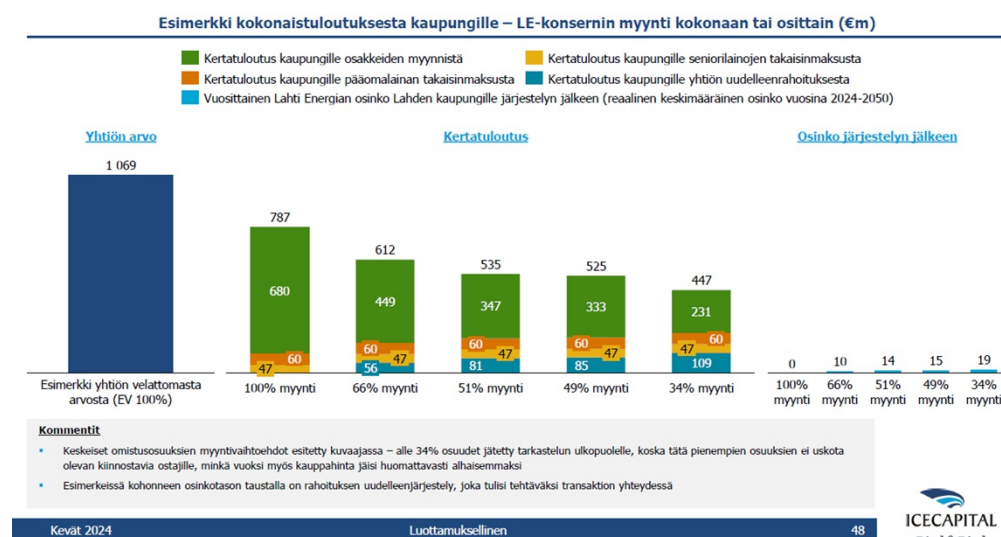
Omistusosuuden myynnissä saavutetaan mahdollisuus toteuttaa talouden tasapaino-ohjelman tavoitetta. Kaupungin kirjanpidossa omistusosuuden myynti vaikuttaa tuloslaskelmassa tilivuoden tulosta parantavasti myyntivoiton suuruisesti. Myyntivoitosta syntyvä tulos siirtyy taseen ylijäämään tulevien vuosien puskuriksi. Myynnistä saatava kauppahinta, kaupan yhteydessä toteutuva kaupungin lainojen (n. 108 milj. euroa) takaisin maksu ja mahdollinen pääoman palautus lisäävät Lahden kaupungin kassavaroja arviolta noin 500 miljoonalla eurolla. Järjestelyllä tulee saavuttaa talouden tasapaino-ohjelmassa asetetut tavoitteet.

Lahti jää edelleen 51 % omistusosuudella Lahti Energian omistajaksi. Lahti on omistajana oikeutettu 51 %:iin vuotuisista osinkotuotoista. Omistusjärjestelyn ohessa toteutettava infrarahoitusjärjestely parantaa yhtiön maksuvalmiutta ja mahdollistaa nykyistä tasoa korkeamman vuotuisen tuloutuksen omistajille. Liiketaloudellisiin ennusteisiin perustuvan mallinnuksen mukaan vuotuinen osinko 51 % omistukselle voisi asettua noin 10–15 miljoonaan euroon.

Yhtiöllä on tällä hetkellä Lahden kaupungilta sekä 60 miljoonan euron pääomalaina että muuta vieraanpääoman ehtoista rahoitusta noin 47 miljoonaa euroa. Kaupan yhteydessä toteutettavassa rahoitusjärjestelyssä nämä kaupungin lainat korvataan ulkopuolisella vieraalla pääomalla. Korkotuloja kaupungille ko. lainoista kertyy tilikaudelta 2024 noin 3,6 miljoonaa euroa. Toisaalta Lahti on rahoittanut lainoja ottamalla itse lainaa, jolloin nettotuotto on huomattavasti pienempi kaupungin oma rahoituskustannus huomioiden. Lainojen takaisinmaksu pienentää kaupungin omaa rahoitusriskiä suhteessa Kuntalain 129 §:ään.

Resurssivarauskorvauksia yhtiö on maksanut tilikauden 2023 aikana 5,2 miljoonaa euroa. Todennäköisesti tämän kaltaisesta pysyvästä resurssimaksusta luovuttaisiin omistusjärjestelyn seurauksena.

Yrityskaupan verovaikutus on kaupungin näkökulmasta neutraali, koska kaupunki ei maksa myyntivoitosta veroa.

Lähde: Ice Capital Pankkiiriliike Oy:n tekemä selvitys Lahden kaupungille

SWOT-analyysi – Vähemmistön myynti (<50%)	
Vahvuudet - Merkittävä kertatuloutus yrityskaupasta ja yhtiön uudelleenrahoittamisesta - Määräysvalta yhtiössä säilyy – liiketoimintasuunnitelmassa, yhtiön hallintamalleista ja muista keskeisistä asioista kuitenkin sovitavaa osakassopimuksessa. Lähtökohtaisesti ostaja tulee vaatimaan transaktiossa riittävän vähemmistösuojaa, mikä tulee rajoittamaan kaupungin määräysvaltaa yhtiössä kokonaisjärjestelyn jälkeen - Kaupan strukturointi suoraviivaista - Kaupunki ei maksa osakkeiden myynnistä myyntivoittoveroa - Tukee Lahti Energian investointimahdollisuuksia ja hiilineutraalisuustavoitteita	Heikkoudet - Teolliset ostajat eivät ole lähtökohtaisesti kiinnostuneita vähemmistökaupoista - Sijoittajien kiinnostus laskee merkittävästi alle 34% myynnissä
Mahdollisuudet - Kaupungin sijoitusvarallisuuden hajautuksen sekä riskikorjatun tuoton parantaminen - Lisää erityisosaamista hallitustyöskentelyyn - Yhtiölle suurempi liikkumavara investoida - Uudelleenrahoituksen tuomat hyödyt yhtiölle ja kaupungille	Uhat - Yhtiön nostettava velka tultaisiin yhdistelemään (konsolidoimaan) kaupunkikonsernin taseeseen – Lahti Energia tulisi järjestelyn jälkeen jäämään kaupunkikonsernin tytäryhtiöksi, jolloin yhtiön nostettava mahdollinen lisärahoitus yhdisteltäisiin kirjanpidollisesti kaupunkikonsernin taseeseen - Mikäli vähemmistöomistaja saa osakassopimuksen nojalla riittävän vahvan vaikutusvallan LE-konsernissa, voi uhkana olla, että tiettyjen osaomistettujen yhtiöiden osakassopimuksissa olevat lunastuspykälät laukeavat - Yhteistyökumppaneiden mielikuva Lahti Energiasta saattaa hieman muuttua

Lähde: Ice Capital Pankkiiriliike Oy:n tekemä SWOT- analyysi vähemmistökumppanuudesta

Vähemmistöosuuden myynti (<50%)	
Kertatuloutus kaupungille ja omistajariskiä pieneminen	- Korkea kertatuloutus kaupungille – esim. 49% arviolta noin 530 €m¹⁾ - Hajauttaa kaupungin omistuksellista riskiä
Kaupungin saama vuosittainen LE:n osinko järjestelyn jälkeen	Merkittävä osinko Lahti Energiasta myös järjestelyn jälkeen rahoituksen uudelleenjärjestelyn mahdollistamana – 49% myynnissä noin 15 €m vuodessa
Myytavuus / Kiinnostavuus ostajien kannalta	49% myynnissä oletettavasti kiinnostava sijoituskohte ensisijaisesti infrarahastoille - Teolliset ostajat eivät ole lähtökohtaisesti kiinnostuneita
Kaupungin päätäntävalta	- Määräysvalta ensisijaisesti kaupungilla - Etenkin 49% osuuden myynnissä ostaja tulee todennäköisesti edellyttämään, että keskeisimmistä asioista päätetään yhdessä
Lahti Energian näkökulma	- Osaamista ja kokemusta hallitukseen - Rahoituksellista liikkumavaraa investointeihin
Vaikutukset kuntalaisille/asiakkaille	- Kaupunki-infran laatu pysyy korkeana - Kaupungilla vaikutusvaltaa tariffeihin

Lähde: Pankkiiriliike Ice Capital Oy:n tekemä arvio vaikutusten arvioinnista enemmistö- ja vähemmistökumppanuudesta.

3.3 Mahdollisen kaupan toteutus

Viimeaikaiset energia-alan yritysjärjestelyt on toteutettu rakenteellisesti siten, että omistajakaksikko perustaa uuden yrityksen, jossa omistusosuudet ovat kaupunki 51 % ja uusi kumppani 49%. Kaupan kohteena ollut yritys myydään liiketoimintakauppana tälle uudelle yhtiölle.

Kaupan yhteydessä tehdään ns. tasejärjestely, jossa kaupan kohteena olleen yrityksen kaikki velat maksetaan pois ja korvataan uudella ulkopuolisella rahoituksella. Ostetun yhtiön vapaassa omassa pääomassa olevat jakokelpoiset varat katetaan vieraan pääoman ehtoosella rahoituksella ja varat jaetaan ylimääräisenä osinkona uuden yhtiön omistusosuuksien suhteessa. Näin ollen uutta velkaa otetaan hieman enemmän kuin vanhaa velkaa on.

Usein tasejärjestelyssä velat ovat ns. bullet -tyyppisiä lainoja, joista maksetaan vain korot ja lyhennykset ovat hyvin takapainotteisia. Tämä mahdollistaa sen, että lainojen lyhennyksiin aiemmin kulunut kassavirta jaetaan uudessa järjestelyssä omistajille osinkona. Näin yhtiön osinkotasoa nousee perinteisestä lainojen lyhentävästä mallista.

Järjestely mahdollistaa myyjälle myyntihetkellä tuloutuksen kauppahintana, ylimääräisenä osinkona ja lainojen takaisinmaksuna. Järjestely mahdollistaa myös vuosittaisen osinkotason nostamisen.

Tasejärjestely vaatii kokemusta vastaavista järjestelyistä ja rahoitusriskin hallinnan osaamista. Rahoitusriskiä hallitaan esimerkiksi niin, että lainat ovat ajallisesti hajautettuja. Järjestelyn seurauksena yhtiön rahoituskustannukset nousevat.

4 Lahden kaupungin yhtiöitetty kiinteistöomaisuus

Toisena osana yhtiövarallisuudesta tarkasteltiin kaupungin yhtiöitettyä kiinteistöomaisuutta. Lahden kaupungilla on keskeisiä kiinteistöomistuksia kaupungin omassa taseyksikössä Tilakeskuksessa ja kiinteistöliiketoimintaa harjoittavissa yhtiöissä. Yhtiöistä keskeisimpiä ovat Lahden Talot Oy, Koy Lahden Tiedepuisto, Spatium Toimitilat Oy, Paavolakiinteistöt Oy ja Lahden Pysäköinti Oy. Lisäksi kaupungin kokonaan omistamia tai osaomistuksessa on muutama pienempi kiinteistöyhtiö. Tässä päätösesityksessä on keskitytty omaisuuseriin, joista luopumiseen tarvitaan hallintosäännön mukaan kaupunginvaltuuston päätös tai joilla on tosiallista merkitystä joko osinkotasojen noston ja myynnistä saatavien tulojen kannalta. Kaupunginvaltuuston päätös tarvitaan aina, kun kaupunki luopuu enemmistöomistajuudesta omistamassaan yhtiössä. Kun kaupunki omistaa vähemmistön, niin tällaisissa yhtiöissä kaupunginhallitus voi tehdä päätöksen omistuksesta luopumisesta. Vähemmistöomistuksista luopumisia ei olla tuotu tähän päätökseen.

4.1 Kiinteistö Oy Lahden Tiedepuisto

Koy Lahden Tiedepuisto on yhdessä Helsingin yliopiston rahastot ja LAB ammattikorkeakoulu Oy:n kanssa omistettu kiinteistöosakeyhtiö. Lahden omistusosuus on 54,6 %. LAB ammattikorkeakoulu Oy:n omistusosuus on 28,02 % ja Helsingin yliopiston rahaston omistusosuus on 17,38 %. Lahden kaupungin tulee ottaa huomioon muut osakkaat pohtiessaan omistukseen tai toiminnan tavoitteisiin liittyviä ratkaisuja. Muiden osakkaiden kanssa on käyty keskusteluja omistusosuuksien pienentämisen mahdollisuuksista ja omistajien strategisista tavoitteista yhtiöomistukseen liittyen. Koy Lahden Tiedepuistolla ei ole voimassa olevaa osakkaiden yhdessä tekemää omistajastrategiaa. Omistajapoliittisella linjauspäätöksellä haetaan valtuustolta lupaa

luopua Lahden kaupungin enemmistöomistajuudesta yhtiössä tarkoituksenmukaisessa aikataulussa, jos siten edistetään yhtiön kasvua sekä investointi- ja strategisten tavoitteiden toteutumista.

Niemen korkeakoulualue on kaupungin elinvoiman kannalta strategisesti merkittävä alue. On kaupungin intressissä, että sillä on alueen kiinteistöjen kehitykseen liittyvä toimija, johon voi strategisella ohjauksella vaikuttaa. Strategiset tavoitteet voidaan kuitenkin saavuttaa myös nykyistä omistususuutta pienemmällä omistuksella. Linjauksella mahdollistetaan Lahden kaupungin omistususuuden alentaminen alle 50 prosenttiin, jolloin kaupunki menettäisi yksinkertaisen enemmistön yhtiössä.

Linjauksen mahdollistamana KOy Lahden Tiedepuiston toimintaan voidaan etsiä nykyisen omistajakonsortion lisäksi kehittäjäkumppania omistajien ja yhtiön strategisten tavoitteiden saavuttamisen edistämiseksi. Kumppaniratkaisulla pyritään edelleen kehittämään yhtiön omistuksessa olevaa kiinteistöä, korkeakoulujen toimintaedellytyksiä Lahdessa ja kehittämään Niemen kampusaluetta. Omistuksellisten ratkaisujen tavoitteena on edistää kaupungin strategisia tavoitteita kehittää tiedeyhteisöjen ja yritysten yhteistoimintaa ja luoda tutkimus- ja kehitystoimintaa edistäviä alustoja ja ratkaisuja sekä lisäksi luoda edellytyksiä kehittää uutta kehittyvää yritystoimintaa Lahden alueelle. Lähtökohtaisesti tavoitteena on, että kehittäjäkumppanin omistajuus alentaa omistususuuksia nykyisten omistususuuksien suhteessa.

Yrityskaupan toteutuessa yhtiöön laaditaan osakassopimus, jossa osakkaat sopivat yhtiön hallinnon ja liiketoiminnan suunnittelun päälinjauksista. Lahden kaupungin tavoitteena on löytää omistuskonsortioon kehittäjäkumppani, joka jakaa yhteiset kehittämistavoitteet, kuten yhtiön liiketaloudellisen tehokkuuden

varmistaminen, yhtiön kiinteistön kehittäminen ja keskeiset edellä mainitut strategiset tavoitteet.

KPMG Oy Ab:n maaliskuussa 2024 suorittaman arvonmäärittelyn perusteella Koy Lahden Tiedepuiston osakekannan arvoksi arvioidaan 11,1–20,1 miljoonaa euroa, josta Lahden kaupungin osuus koko omistettu osakekanta myytäessä olisi 6,0–10,9 miljoonaa euroa. Jos kaupungin omistusosuus laskee nykyisestä 54,6 %:sta lähelle 10 %:a, kaupunki voi saada osakkeiden myynnistä arviolta noin 5–9 miljoonaa euroa. Lahden kaupungin osakeomistuksen arvo kaupungin omassa taseessa on 4,8 miljoonaa euroa. Tuloslaskelmaan kirjataan tulosvaikutteiseksi myyntivoitoksi se osuus, jolta osin kauppahinta ylittää taseen kirjanpitoarvon, arviolta noin 1–5 miljoonaa euroa. Yrityskaupasta maksettava kauppahinta vaikuttaa kokonaisuudessaan positiivisesti kaupungin rahavaroihin. Lahden kaupungin kokonaisriskiä yhtiössä voidaan alentaa sopimalla yhtiön rahoituksen uudelleen järjestelystä osakekaupan yhteydessä. Yhtiön vieras pääoma, noin 7,5 miljoonaa euroa, koostuu tällä hetkellä Lahden kaupungin myöntämästä lainasta, joka voitaisiin yrityskaupan yhteydessä maksaa takaisin ja korvata ulkopuolisella rahoituksella. Mikäli Lahden kaupungin omistusosuus yhtiössä on alle 50 %, yhtiötä ei yhdistellä jatkossa enää Lahden kaupungin konsernitilinpäätökseen.

4.2 Spatium Toimitilat Oy

Lahden kaupungin kokonaan omistaman Spatium Toimitilat Oy:n osakekannan arvon arvioidaan olevan 6,7–16,2 miljoonaa euroa. Yhtiön kirjanpitoarvo Lahden kaupungin taseessa on noin 5,3 miljoonaa euroa. Osakekanta myymällä voitaisiin saavuttaa noin 1–10 miljoonan euron kertaluotoinen myyntivoitto. KPMG Oy Ab on tehnyt maaliskuussa 2024 arvonmäärittelyn ja arvioi selvityksessään, että yksittäisten kiinteistöjen yhteenlaskettu arvo saattaa olla korkeampi kuin koko

Spatium Toimitilat Oy:n osakekannan arvo. Tämä johtuu kiinteistömarkkinatilanteesta ja Spatium Toimitilat Oy:n kiinteistöportfoliosta, joka on keskittynyt Lahden seudulle ja koostuu erilaisia toimialoja palvelevista kiinteistöistä. Spatium Toimitilat Oy:n kaltaiselle kokonaisuudelle voi olla vaikea löytää ostajaa, mutta yksittäisten kiinteistöjen kiinnostavuus on kokonaisuutta korkeampi. Arvion perusteella Spatium Toimitilat Oy:n osakekannan myyminen ei realisoi yhtiön omistamien kiinteistöjen maksimaalista käypää arvoa eikä täten olisi tarkoituksenmukaista.

Spatium Toimitilat Oy omistaa 80 % Lahden Jäähalli Oy:sta, joka hallinnoi Isku Areena -kiinteistöä. Mahdollinen Spatium Toimitilat Oy:n osakekannan enemmistöosuuden myynti ei lähtökohtaisesti sisältäisi Lahden Jäähalli Oy:tä. Täten yritysjärjestelyjä tulisi edeltää järjestely, jossa Lahden kaupunki ostaa Spatium Toimitilat Oy:ltä sen omistaman Jäähallin osakekannan. Lahden Jäähalli Oy on liikuntapaikka, jonka jääaika vuokraa Lahden kaupungin liikuntapalvelut. Tiloissa toimii vuokralaisena Lahden Pelicans Oy.

Spatium Toimitilat Oy on ollut ennen korona-aikaa yksi kaupungin osinkoyhtiöstä ja parhaimmillaan yhtiö on tulouttanut kaupungille vuosiosinkona 500 000 euroa. Vuoden 2024 aikana Spatium Toimitilat on suunnitelmallisesti luopunut osasta kiinteistöistään ja kehittää samanaikaisesti uusia kohteita ja investoi asiakastarpeisiin. Yhtiö palaa osinkoyhtiöksi, mutta seuraavien vuosien aikana osinkotasoa asettuu huippuvuosista hieman alhaisemmalle tasolle, arviolta 100 000–300 000 euroa vuodessa. Yhtiötä on kuitenkin kehitettävä siihen suuntaan, että sen osingonmaksukyky nousee 500 000 tasolle vuosittain pitkällä aikavälillä. Yhtiön kiinteistöportfolion suunnitelmalliset luopumiset mahdollistavat yksittäiset kertaluonteiset tuloutukset kaupungille. Kaupunki asettaa tavoitteeksi, että yhtiö tulouttaa vähintään 40 %

yksittäisten kohteiden myyntivoitosta omistajalle. Yhtiön vuokrausasteet ovat jo nyt korkealla ja kiinteistömarkkina on hyvin kilpailtu. Yhtiön muokattava kiinteistöportfoliotaan siten, että se varmistaa riittävän osingonmaksukyvyn.

Spatium Toimitilat Oy:llä on perinteisesti ollut myös keskeinen elinkeinopoliittinen tehtävä. Yhtiön kiinteistöratkaisuilla luodaan pitovoimaa yrityksiin, jotka ovat sijoittuneet yhtiön omistamiin kiinteistöihin. Yhtiön tarjoamien tilaratkaisujen asiakastyytyväisyys on pidettävä erinomaisella tasolla ja ratkaisujen on vastattava asiakastarpeisiin. Lisäksi yhtiössä jo tehdyt ja tehtävät tasejärjestelyt mahdollistavat aiempaa joustavamman mahdollisuuden tehdä uusinvestointeja alueelle sijoittuville yrityksille, erityisesti tuotanto- ja logistiikan toimialoilla. Tätä tehtävää sen tulee jatkaa ja edelleen kehittää konserniyhteistyötä LADECn ja kaupungin maankäytön kanssa, mutta samalla tulee turvata riittävä tuloutus kaupungille. Elinkeinopoliittiset ratkaisut eivät saa nousta tuloutuksen esteeksi.

Omistajapoliittisen linjauksen taloudelliset vaikutukset näkyvät kaupungin tuloslaskelmassa osinkotuottojen lisäyksenä rahoitustuotoissa. Yhtiön säilyessä edelleen kaupungin tytäryhtiönä se yhdistellään konsernilaskennassa kaupungin konsernin tuloslaskelmaan ja taseeseen.

4.3 Paavolakiinteistöt Oy

Paavolakiinteistöt Oy yhtiön kirjanpitoarvo Lahden kaupungin taseessa on 4,6 miljoonaa euroa. Osakekanta myymällä voitaisiin saavuttaa noin 3 miljoonaa euron kertaluonteinen myyntivoitto. Yhtiö ei ole maksanut osinkoa. Konserni- ja tilajaos on jo aiemmin hyväksynyt omistajastrategisen linjauksen, jolla annettiin yhtiölle lupa myydä kiinteistö. Kohteen kiinnostavuuteen vaikuttaa tilojen vuokrausaste.

Kiinteistö on tällä hetkellä osittain vuokrattu ja sen vuokraustoiminnan kehittämistä edelleen jatketaan kohteen myytävyyden parantamiseksi. Kiinteistöllä ei arvioida olevan käyttöä Lahti –konsernin toiminnoissa. Yhtiöllä on kaupungin myöntämä vieraan pääoman ehtoinen rahoitus, 3,2 miljoonaa euroa. Kiinteistökaupan toteutuessa yhtiö maksaa lainan pois.

Valtuuston tekemä omistajapolitiittinen linjaus mahdollistaa myös yhtiön osakekannan myynnin. Linjaus mahdollistaa tarkoituksenmukaisimman tavan toteuttaa myyntijärjestely, joko kiinteistön myynnin tai koko Paavolakiinteistöt Oy:n osakekannan myynnin.

4.4 Lahden Pysäköinti Oy

Lahden Pysäköinti Oy kirjanpitoarvo Lahden kaupungin taseessa on 5,1 miljoonaa euroa. Lahti omistaa yhtiön osakekannan kokonaan. Yhtiöstä on aiemmin vuonna 2021 teetetty arvonmääritys, jonka mukaan yhtiön osakkeiden käyvän arvon arvioidaan olevan noin 1,3–4,2 miljoonaa euroa (Luvuissa ei ole Rantakartanon pysäköintilaitosta). Osakekannan myyntihinta on alhainen suhteessa tasearvoon. Lisäksi kysynnän arvioidaan olevan koko osakekantaan kohtaan vähäistä.

Lahden Pysäköinti Oy:n liiketoiminta voidaan jakaa kahteen erilliseen liiketoiminta-alueeseen: Pysäköinnin operoinnin liiketoimintaan ja kiinteistöliiketoimintaan. Pysäköinnin operoinnissa on paljon kilpailua ja runsaasti toimijoita. Operoijat maksavat usein liikevaihtosidonnaista vuokraa pysäköintikiinteistöistä, joissa toimivat. Vain poikkeustapauksissa operoijat omistavat pysäköintikiinteistöt. Operaattorit eivät ole erityisen kiinnostuneita ostamaan pysäköintikiinteistöjä, koska ne eivät tuota omistajilleen tuloja, vaan lähinnä mahdollistavat operoinnista saatavat tulot.

Kaupunki on aiemmin käynyt markkinavuoropuhelua Lahden Pysäköinti Oy:n myymiseksi. Vuoropuhelussa ilmeni, että kaupan toteutuminen edellyttää ratkaisua, jossa pysäköintikiinteistöt jäävät kaupungille ja samoin ostaja olisi jättänyt kadunvarsipysäköintiin liittyvät hinnoitteluriskin kaupungille. Kadunvarsipysäköinnin hinta määrittelee paljon pysäköintilaitosten käyttöasteesta. Kiinnostus pysäköinnin operointitoiminnan ostoon saattaa olla kohtalainen. Liiketoimintakaupasta saatava hinta on melko alhainen jättäen yhtiölle ja omistajalle kiinteistöihin liittyvän omistajariskin. Toimialalle tyypillisesti operaattori maksaisi oletettavasti liikevaihtosidonnaista vuokraa kiinteistöistä.

Lahden Pysäköinti Oy:llä on ollut strateginen rooli kehittää pysäköintimahdollisuuksia Lahden kaupungissa ylläpitämällä ja rakennuttamalla pysäköintipaikkoja ja -laitoksia. Tätä tehtävää sen tulee jatkaa, mutta samalla tulee turvata riittävä tuloutus kaupungille. Elinkeinopoliittiset ratkaisut eivät saa nousta tuloutuksen esteeksi. Yhtiötä on kehitettävä siihen suuntaan, että sen osingonmaksukyky nousee 100 000 tasolle vuosittain pitkällä aikavälillä.

4.5 Muut kiinteistöomistukset

Lahden kaupunki omistaa Koy Nastonharjun Liiketalon osakekannasta 75,6 %. Yhtiö omistaa liiketilan Nastolan Rakokivessä. Yhtiön toinen omistaja on yksityishenkilö. Kiinteistöllä tai rakennuksella ei arvioida olevan kysyntää markkinoilla. Mahdollista on tarjota kaupungin omistusosuutta nykyiselle yhtiökumppanille. Yhtiön tasearvo Lahden kaupungin kirjanpidossa on 0,1 miljoonaa euroa. Myyntihinta ei tule ylittämään tasearvoa, joten mahdollisesta kaupasta ei synny myyntivoittoa.

Lahden kaupunki omistaa Nastolan Virastotalokiinteistö Oy:n osakekannasta 100 %. Yhtiö omistaa toimitilakiinteistön (kiinteistötunnus 532-406-0092-0000-U), jossa tontin pinta-ala 0,1717 ha. Tontilla sijaitsee rakennus (rakennusvuosi 1989) tilavuudeltaan 5.900 m³ ja kerrosala 1.550 m². Rakennus on tyhjillään. Yhtiön hallitus on esittänyt varsinaiselle yhtiökokoukselle 2024 yhtiökokoukselle rakennuksen purkua ja yhtiön asettamista selvitystilaan. Kiinteistöllä tai rakennuksella ei arvioida olevan kysyntää markkinoilla. Yhtiön tasearvo Lahden kaupungin kirjanpidossa on 0,2 miljoonaa euroa.

Omistajapoliittinen linjaus mahdollistaa pienten kiinteistöyhtiöiden omistuksesta luopumisen tai toiminnan lakkauttamisen selvitystilan kautta. Yhtiöiden toiminnan lakkauttamisesta tai omistajuudesta luopumisesta ei ole odotettavissa merkittäviä tuottoja tai kuluvähennyksiä kaupungin omassa tuloslaskelmassa.

4.6 Muu kiinteistöomistukset, joita ei ole tässä päätösesityksessä

Lahden Talot- konserni koostuu emoyhtiöstä ja kahdesta tytäryhtiöstä. Lahden Talot- konsernin vapaarahoitteiset asunnot ovat emoyhtiössä, Lahden asunnot Oy omistaa Ara- rahoitteisia kiinteistöjä sekä opiskelija-asunnot. Lahden Palveluasunnot Oy on keskittynyt palveluasumisen ja muille erityisryhmille tarkoitettuihin kiinteistöihin. Valtuuston työpajassa 5.12.2023 tarkasteltiin Lahden Talot- konserni vapaarahoitteisista kiinteistöistä luopumista ja se sai jonkin verran kannatusta. Lähemmässä tarkastelussa esiin nousivat vapaarahoitteisten asuntojen merkittävä rooli Lahden Talot- konsernissa ja toimivan kokonaisuuden synergiaedut. Nyt valmistelussa ei nähty kuitenkaan tarkoituksenmukaisena valmistella vapaarahoitteisen kiinteistökannan erottamista konsernista. Tarkastelua jatketaan myöhemmin, jos se nähdään tarkoituksenmukaisena ja kannattavana toimenpiteenä.

Koy Hansaparkki omistetaan yhdessä kahden muun omistajan kanssa. Hansaparkkiin ei liity sen kaltaisia tuotto-odotuksia, että voidaan kenenkään olevan kiinnostunut siitä edes tasearvolla. Koy Hansaparkki on läpikäynyt merkittävän peruskorjauksen ja sen arvo on erittäin korkea sen tuottoihin nähden. Omistajariskiä pienentääkseen kaupunki voi harkita kiinteistön myyntiä tappiolla, mutta se ei ole suositeltavaa.

Lahden Rudolf Steiner-koulun talo Oy:ssä toimii Lahden Steiner- koulu. Koulun tukiyhdistys ylläpitää koulua ja vastaan sen kustannuksista. Yhdistyksellä ei viimeisimpien tiedustelujen mukaan ole mahdollisuuksia ostaa koulua eikä koulu tuota riittävästi sen arvoon verrattuna, että kukaan ulkopuolinen olisi siitä kiinnostunut. Omistajariskiä pienentääkseen kaupunki voi harkita koulun myyntiä tappiolla, mutta se ei ole suositeltavaa.

Lahden Terveystalo Oy on asetettu selvitystilaan ja yhtiö purkautuu sekä kiinteistö palautuu suoraan kaupungin omistukseen purkautumisen jälkeen.

Koy Siltavouti sijaitsee Hämeenkadun ja Vesijärvenkadun kulmassa ja se koostuu Siltapuiston pysäköintilaitoksesta, toimistotiloista sekä Lahden Talot Oy:n omistamista kymmenestä asunnosta. Kokonaisuutena Koy Siltavouti sisältää käyttötarkoitukseltaan hyvin erilaisia ja eri ikäisiä tiloja. Kaupungin pitkänaikavälin pysäköinnin ratkaisut vaikuttavat olennaisesti Koy Siltavoutin asemaan ja siitä luopuminen ei ole tarkoituksenmukaista ennen kuin pysäköinnin pitkän aikavälin ratkaisut on päätetty. Koy Siltavoutin markkina-arvon arvioidaan olevan kokonaisuutena pienempi kuin osuuksiensa summan, joten sen omistuksellista tarkoituksenmukaisuutta tarkastellaan myöhemmin.

Lahti- konsernin osakkuusyhtiöt ovat yhtiöitä, joiden äänivallasta konsernin emoyritys omistaa 20-50% suoraan tai välillisesti. Näin ollen

osakkuusyhtiöt, jotka on lueteltu kaupungin talousarviossa eivät kaikki ole suoraan kaupungin omistuksessa, vaan osa osakkuusyhtiöitä on kaupungin omistaman tytäryhtiön omistuksessa.

Osakkuusyhtiöistä vain Riihelän Huolto Oy ja Koy Villähteen liikekeskus ovat suoraan kaupungin omistuksessa. Muut osakkuusyhtiöt ovat tytäryhtiöiden omistuksessa. Näiden osalta tytäryhtiöt ja niiden hallitukset vastaavat osakkuusyhtiöiden omistamisen tarkoituksenmukaisuudesta ja tarpeellisuudesta.

Riihelän Huolto Oy on vuonna 1978 perustettu aluehuoltoyhtiö, joka toimii Riihelän kaupunginosassa. Riihelän alueen rakentaminen oli laaja hanke kisakylästä messualueeksi vuonna 1978. Riihelän Huolto Oy:n osakkaita ovat pääsääntöisesti alueen asunto-osakeyhtiöt, kiinteistöt ja Lahden kaupunki. Aluehuoltoyhtiön toimintaideana on tuottaa alueen huoltopalvelut osakkailleen kustannustehokkaasti, joten yhtiöön ei liity tuotto-odotuksia eikä sillä näin ole myöskään juurikaan markkina-arvoa.

Koy Villähteen liikekeskus on kuntaliitoksen mukana tullut osakkuusyhtiö, jonka omistamisen tarkoituksenmukaisuutta on syytä tarkastella. Koy Villähteen liikekeskuksen tasearvo kaupungin taseessa on n.109 000 euroa. Markkina-arvon arvioidaan olevan tätä alhaisempi.

5 Lopuksi

Vuoden 2024 talousarvion yhteydessä valtuuston päättämä talouden tasapaino-ohjelma on kokonaisuus, joka sisältää omaisuuden tuoton pysyvän kasvun lisäksi useita muita toimenpiteitä. Nämä muut toimenpiteet kohdistuvat palvelualueiden menojen kasvun hidastamiseen, toimintatulojen kasvattamiseen, työttömyydestä aiheutuvien menojen alentamiseen sekä verotulojen kasvuun strategian mukaisten elinvoimatoimenpiteiden toteutuessa.

Mikäli omaisuuden tuoton kasvattamista ei edistetä tämän päätöksen mukaisesti, talouden tasapaino-ohjelman kokonaisuus sekä koko talousarvio taloussuunnitelmakaudelle on tarpeen valmistella uudelleen. Tämä johtaa erikseen valmisteltaviin peruspalveluiden leikkauksiin, palvelutason alentamiseen, investointien jäädyttämiseen sekä veronkorotustarkasteluun.

Muutoksenhaku: Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet: Kh: kv, kv: ote Lahti Energia Oy

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Valmistelijalle

Liitteet

- 19 ICECAPITAL BB - Selvitystyö Lahden kaupungille - 3.4.2024
- 20 Käyvän arvon analyysi ja myytävyyteen liittyvä selvitys - Lahden Tiedepuisto - 4.4.2024 - JULKINEN
- 21 Käyvän arvon analyysi ja myytävyyteen liittyvä selvitys - Provincia - 4.4.2024 - JULKINEN
- 22 Käyvän arvon analyysi ja myytävyyteen liittyvä selvitys - Spatium Toimitilat - 4.4.2024 - JULKINEN
- 23 Käyvän arvon analyysi ja myytävyyteen liittyvä selvitys - Päijät-Hämeen Ateriapalvelut - 4.4.2024 - JULKINEN

- 24 Käyvän arvon analyysi ja myytävyyteen liittyvä selvitys - Päijät-Hämeen Laitoshuoltopalvelut -
4.4.2024 - JULKINEN
- 25 Äänestyslista Kh 8.4.2024 § 134 liite 1
- 26 Äänestyslista Kh 8.4.2024 § 134 liite 2

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 08.04.2024

§ 135

Valtuustoaloite: Lahden kaupunki luopuu Pride-liputuskäytännöstään KV

5075/00.01.01.03/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Hallintojohtaja Anu Valtavaara p. 044 716 1416

Päätös

Kaupunginhallitus päätti palauttaa asian valmisteluun.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi käsitellyksi.”

Käsittely

Keskustelun kuluessa kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja Kalle Aaltonen ehdotti, että asia palautetaan valmisteluun.

Ehdotusta kannatettiin.

Palautusta koskevan keskustelun päätteeksi kaupunginhallitus päätti yksimielisesti palauttaa asian valmisteluun. Kaupunginhallitus totesi saatesanoissaan, että kaupunki mahdollistaa edelleenkin pride-liputuksen kaupungin hallinnoimilla alueilla, mutta liputtaa kaupungintalolla vain virallisilla lipuilla.

Perusteluosa

Valtuutettu Jari Pykäläinen 13.11.2023:

”Valtuutetun aloiteoikeutta käyttäen esitän, että Lahden kaupunki luopuu pride-liputus käytännöstään ja liputtaa jatkossa ainoastaan virallisina- ja vakiintuneina liputuspäivinä muuttaen toimintaansa samalla neutraalimpaan suuntaan.

Paikkakunnasta riippuen pridet ovat yhden päivän tai jopa yli viikon mittaisia tapahtumia. Lahdessa tämän vuoden toukokuussa järjestetty pride tapahtuma liputuksineen kesti viikon. Pridellä ei ole virallista eikä vakiintunutta liputuspäivää. Setan nettisivuilta löytyvän pride-kalenterin mukaan vuonna 2023 tapahtumia on järjestetty ainakin yli 40 eri paikkakunnalla. Huomionarvoista on, että tapahtumat eivät ole välttämättä linkittyneet ajallisesti toisiinsa vaan valtakunnallisesti pride-karnevaalit liputuksineen kestävät keväästä syksyyn.

Esimerkiksi Suomen itsenäisyyttä juhlitaan vain yhtenä päivänä.

Sisäministeriön nettisivuilla on luettelo vuoden 2023 kaikista virallisista, vakiintuneista -ja suositelluista liputuspäivistä. Prideä ei löydy luettelosta. Luettelosta sen sijaan löytyy suruliputus presidentti Martti Ahtisaaren hautajaispäivän kunniaksi, jota esimerkiksi Lahden kaupungin omistama yhtiö ei noudattanut.”

Vastaus valtuustoaloitteeseen**Tausta**

Pride voidaan määritellä maailmanlaajuiseksi liikkeeksi ja ajattelutavaksi, jonka mukaan seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt

voivat olla ylpeitä seksuaalisesta suuntautumisestaan ja sukupuoli-identiteetistään. Pride-liike puolustaa seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen yhtäläisten oikeuksien ja etujen puolesta tehtyä työtä. (Wikipedia: Pride)

Suomessa pride-tapahtumia järjestävät Setan jäsenjärjestöt sekä erilliset pride-yhteisöt ja yhdistykset sekä yritykset. Pridet ovat ihmisoikeus- ja kulttuuritapahtumia, jotka voivat kestää yhdestä päivästä reiluun viikkoon. Tapahtumaviikolla on monenlaista ohjelmaa ja ne tarjoavat mahdollisuuksia kohdata erilaisia ihmisiä, purkaa ennakkoluuloja ja vahvistaa yhteisöä. Tapahtumaviikko huipentuu usein perinteiseen kulkueeseen ja pääjuhlaan (Seta, Lahti Pride).

Pride kunnissa

Kansainvälinen pride-kuukausi on kesäkuu, mutta pride-tapahtumia järjestetään ympäri vuoden. Monissa kaupungeissa ja kunnissa Pride-kuukausi tai paikallisen Priden tukeminen on vakiintunut osaksi toimintakulttuuria, joka pyrkii edistämään yhdenvertaisuutta ja huomioimaan kaikki kuntalaiset.

Pride näkyy kunnissa liputuksena, tapahtumina ja sosiaalisessa mediassa. Helsingissä, Tampereella, Turussa, Oulussa ja Jyväskylässä kaupungit ovat jo useiden vuosien ajan osallistuneet sateenkaariliputukseen ja myös muuhun priden tukemiseen. Suurimpien kaupunkien lisäksi pride-liputus on yleistynyt viime vuosina useiden keskisuurien kaupunkien ja pienempien kuntien ottaessa liputuskäytännön toimintaansa (esim. Kuopio 2023, Aura 2023). Toisaalta on myös kaupunkoja, jotka ovat päättäneet liputtaa vain Suomen lipulla (Heinola 2024) tai antaa pride-liputuksen ulkopuolisten hoidettavaksi kaupungin myöntämällä luvalla (Kouvola 2023).

Pride-liputus Lahdessa

Lahden kaupunki on osallistunut pride-tapahtumiin liputtamalla sateenkaarilipulla vuodesta 2021 lähtien. Päätös liputtamisesta tehtiin kaupungin johtoryhmässä. Liputtaminen on ajoitettu Lahti Pride -tapahtuman ajankohtaan, mutta liputuksen kesto on vaihdellut eri vuosina. Pride-liputusta on pidetty perusteltuna tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisen sekä Lahden kaupungin kaupunkistrategian ja eettisten toimintaperiaatteiden näkökulmasta:

Tasa-arvolaki ja yhdenvertaisuuslaki velvoittavat kuntia sekä edistämään tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta että ehkäisemään syrjintää. Tasa-arvolla tarkoitetaan sukupuolten välistä tasa-arvoa, joka käsittää myös sukupuoli-identiteetin eli kunkin oman kokemuksen sukupuolestaan sekä sukupuolen ilmaisun eli sukupuolen tuomisen esiin pukeutumisella, käytöksellä tai muulla vastaavalla tavalla. Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan ihmisten samanarvoisen ja oikeudenmukaisen kohtelun takaamista riippumatta henkilön iästä, alkuperästä, kansalaisuudesta, kielestä, uskonnosta, vakaumuksesta, mielipiteestä, poliittisesta toiminnasta, ammattiyhdistystoiminnasta, perhesuhteista, terveydentilasta, vammaisuudesta, seksuaalisesta suuntautumisesta tai muusta henkilöön liittyvästä syystä.

Lahden kaupunginvaltuusto on hyväksynyt päivitetyn kaupunkistrategian kokouksessaan 14.3.2022 § 35. Strategian mukaan Lahti on kaikkien lahtelaisten kaupunki, jossa jokaisella on mahdollisuus osallistua yhteisön kehittämiseen. Kaupunginvaltuuston 10.6.2019 § 64 hyväksymien kaupungin eettisten toimintaperiaatteiden mukaan tuemme ja edistämme yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa toiminnassamme, ja vastustamme kaikenlaista syrjintää.

Lahden kaupunki toteuttaa yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämistä ja syrjinnän ehkäisyä osana kaikkea toimintaansa. Pride-liputus on

symbolinen, kunnioittava ele, jolla kaupunki on osoittanut tukeaan ja huomiotaan sateenkaariyhteisölle.

Arviointi

Valtuustoaloitteessa on esitetty jo vakiintuneesta pride-liputuskäytännöstä luopumista. Liputtamisen lopettamisen puolesta puhuu valtuustoaloitteessa esitetty kaupungin toiminnan neutraliteettiperiaate. Eri ihmisillä on toisistaan poikkeavia käsityksiä ja mielipiteitä Pride-liikkeestä ja -tapahtumista, ja he suhtautuvat pride-liikkeen päämääriin ja arvoihin eri tavoin.

Liputtamisen jatkamisen puolesta puhuvat edellä esitetyt lainsäädäntöön ja valtuuston päätöksiin perustuvat tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisen ja syrjinnän vastustamisen toimintavelvoitteet. Osallistuminen pride-liputukseen lähettää viestin siitä, että kaupunki sitoutuu tasa-arvon ja ihmisoikeuksien edistämiseen kaikkien asukkaidensa keskuudessa. Samalla kaupunki osoittaa tukevansa paikallista LGBTQ+ -yhteisöä ja tarjoaa heille näkyvyyttä ja tunnustusta. Tämä voi vahvistaa yhteisöön kuuluvien ihmisten tunnetta hyväksynnästä ja turvallisuudesta omassa ympäristössään. Liputus on symbolinen, mutta näkyvä ja merkityksellinen ele. Liputuksen taloudellinen kustannus on hyvin vähäinen. Liputus edistää tietoisuuden leviämistä sateenkaariyhteisön kokemasta syrjinnästä ja herättelee yksilöitä huomioimaan seksuaali-identiteettien moninaisuuden. Liputus voidaan nähdä askeleena kohti inklusiivisempaa yhteiskuntaa.

Vaikuttamistoimielimet

Lahden vaikuttamistoimielimille varattiin mahdollisuus antaa lausuntonsa valtuustoaloitteen johdosta.

Vammaisneuvosto kannattaa liputuksen jatkamista. Vanhusneuvosto ilmoitti, ettei sillä ole asiaan lausuttavaa. Nuorisovaltuusto ei antanut lausuntoa.

Johtopäätös

Kun asiaa arvioidaan kokonaisuutena molempia näkökulmia punniten, on katsottava, että pride-liputuksen jatkamiselle on edelleen vahvat perusteet. Lahti Pride -tapahtuma järjestetään tänä vuonna 13.–19.5.2024. Pride-viikko huipentuu lauantaina 18.5. perinteiseen kulkueeseen ja pääjuhlaan. Valtuustoaloitevastauksessa esitetään, että Lahden kaupunki jatkaa pride-liputtamisperinnettään liputtamalla lauantaina 18.5. kaupungintalolla, pääsisäänkäynnin yhteydessä olevassa lipputangossa.

Toimenpiteet:

Kh: kv

Kv: -

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Kv: muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Liitteet

27 Valtuustoaloite Lahden kaupunki luopuu Pride-liputuskäytännöstään

28 Lausunto Vammaisneuvosto

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 08.04.2024

§ 136

Lahden kaupungin vastine Hämeenlinnan hallinto-oikeuden pyyntöön liittyen yhteistyösopimukseen Salpausselän kisojen järjestämisestä Lahdessa vuonna 2024

5167/00.05.02.01/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Elinvoimajohtaja Henna Eskonsipo-Bradshaw, 044 482 0838

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa vastineenaan liitteenä olevan kirjelmän. Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Käsittely

Kaupunginhallituksen 3. varapuheenjohtaja Milla Bruneau ilmoitti esteellisyytensä (HL 28.1 § 5 k.) ja poistui asian käsittelyn ajaksi.

Perusteluosa

Lahden kaupunki on vastaanottanut Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta lausuntopyynnön 20.2.2024. Valituksenalainen päätös on Lahden kaupunginhallituksen päätös 15.1.2024 § 30, jolla kaupunginhallitus on hylännyt valittajien oikaisuvaatimuksen kaupunginhallituksen päätöksestä 11.12.2023 § 437.

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 9

Liitteenä oleva Lahden kaupungin vastine on valmisteltu toimitettavaksi hallinto-oikeuteen 10.4.2024 mennessä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

ote: Castrén & Snellman Attorneys Ltd

Liitteet

30 Lausunto hallinto-oikeudelle

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 08.04.2024

§ 137

Lahden ilmastotyön vuosiraportti 2024

3205/11.00.01.00/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Ympäristökoordinaattori Aino Kulonen, 044 482 6178

Ympäristöjohtaja Elina Ojala, 044 482 6376

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi Lahden ilmastotyön vuosiraportin 2024.

Perusteluosa

Kaupunginhallitukselle tuodaan tiedoksi Lahden ilmastotyön vuosiraportti 2024. Raportissa 2024 esitetään päästötiedot vuodesta 2022 sekä teemoittain arvio keskeisimpien toimenpiteiden edistymisestä.

Lahdella on kunnianhimoisia ilmastotavoitteita, joihin pääseminen vaatii aktiivista seuranta ja tiedolla johtamista. Vuonna 2023 päivitetystä Lahden ilmasto-ohjelmassa linjattiin, että ohjelman edistymistä sekä päästökehitystä seurataan jatkossa vuosittain. Kaupungin tilinpäätöksen ja kestävyysraportin yhteydessä kaupunginhallitukselle tuodaan tiedoksi raportti edellisen vuoden ilmastotyön edistymisestä sekä

tuoreimmat päästötiedot. Lahden ilmastotyön vuosiraportissa 2024 esitetään päästötiedot vuodesta 2022 sekä teemoittain arvio keskeisimpien toimenpiteiden edistymisestä. Raportin luonnosversiota esiteltiin Lahden kaupunginhallituksen kokouksessa 11.3.2024.

Lahden tuotantoperusteiset päästöt olivat vuonna 2022 vähentyneet 67 % vertailuvuodesta 1990. Vuodesta 2021 olivat pienentyneet erityisesti erillislämmityksen päästöt. Pientä nousua nähtiin teollisuuden ja työkoneiden päästöissä. Sen sijaan tieliikenteen päästöt eivät ole vähentyneet yhtä nopeasti energian tuotantosektorin kanssa ja tieliikenteen päästöt ovat jatkossa suurin haaste matkalla kohti hiilineutraaliutta. Kaupunkivertailussa Lahti sijoittuu hyvin, sillä asukaskohtaiset päästöt ovat Lahtea pienemmät vain Turussa ja Espoossa.

Lahti on tehnyt kunnianhimoista ilmastotyötä jo vuosia ja päässyt lähelle päästövähennystavoitettaan. Viimeiset etapit tavoitteen saavuttamiseksi ovat kuitenkin vaikeimmat, ja muut kaupungit ovat kirineet Lahden etumatkaa kiinni. Edelläkävijyyden säilyttäminen vaatii lisätoimia erityisesti tieliikenteen päästöjen vähentämiseksi. Ren-Gasin investointi Power-to-Gas -laitokseen voi toteutuessaan tarjota oljenkorren merkittäviin päästövähennyksiin, mutta ei yksin riitä tavoitteen saavuttamiseen.

Materiaaleja:

Lahden ilmastotyön vuosiraportti 2024 on luettavissa kaupungin kotisivuilla: <https://www.lahti.fi/tiedostot/ilmastotyon-vuosiraportti-2024/>.

Päästökehitykseen voi tutustua tarkemmin kaupungin kotisivuilla: <https://www.lahti.fi/kaupunki-ja-paatoksenteke/ymparistokaupunki/hiilineutraali-lahti/>.

Ilmastotoimenpiteistä ja niiden seurannasta viestitään Lahden ympäristövahdissa: <https://lahdenymparistovahti.fi/>.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Toimenpiteet

Liitteet

3 Ilmastotyön vuosiraportti

1 2024

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 08.04.2024

§ 138

Hallintosäännön muuttaminen KV

1523/00.01.01.00/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Henkilöstöjohtaja Mira Keitaanranta p. 050 559 4065

Lakiasiaintohtaja Pekka Virkkunen p. 044 416 3072

Päätös

Kaupunginhallitus päätti palauttaa asian valmisteluun.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto päättää

1. hyväksyä liitteen mukaiset hallintosäännön yleiset määräykset, kaupunginvaltuustoa koskevat säännöt sekä kaupunginhallitusta ja konsernihallintoa ja elinvoiman palvelualueutta koskevat erillissäännöt toimivaltataulukkoineen,
2. että hallintosäännön muutokset tulevat voimaan 1.6.2024,
3. että elinvoimajohtaja johtaa palvelualuejohtajana elinvoiman palvelualueutta 1.6.2024 alkaen, ja
4. lakkauttaa konsernipalvelujohtajan viran 1.6.2024.”

Käsittely

Asian käsittelyn aikana kaupunginhallituksen jäsen Toni Putula teki seuraavan palautusesityksen:

”Talouden tasapainosuunnitelman uudelleenvalmistelun vuoksi on tarpeellista käydä läpi myös muiden palvelualueiden organisaatiot sekä resurssitarpeet. On perusteltua tuoda isompi kokonaisuus päätettäväksi myöhemmin.”

Kaupunginhallituksen jäsen Jouni Kaikkonen kannatti palautusesitystä.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu palautusehdotus, minkä johdosta tulee äänestää. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestys ehdotuksen nimenhuutoäänestykseen: Ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat jäsen Putulan palautusehdotusta, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 4 JAA-ääntä (Lampinen, Nieminen Erkki, Aaltonen, Hildén) ja 6 EI-ääntä (Kaikkonen, Talja, Ratia, Nieminen Mira, Putula, Bruneau)

Puheenjohtaja totesi jäsen Putulan palautusesityksen tulleen hyväksytyksi.

Perusteluosa

Kaupungin hallintosäätöä on edellisen kerran muutettu kaupunginvaltuustossa 15.5.2023 § 168.

Konsernihallinnon ja kaupunginjohtajan suorassa alaisuudessa olevaa organisaatiota esitetään muutettavaksi 1.6.2024 alkaen. Muutos edellyttää hallintosäännön muuttamista. Uudistusta on käsitelty työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa ja hyvinvointialueilla annetun lain 4 §:n mukaisesti työnantajan ja henkilöstön välillä yhteistoimintamenettelyssä niiden johtajien/päälliköiden kanssa, joihin muutoksen arvioidaan kohdistuvan. Asiaa on käsitelty myös kaupungin yhteistoimintaryhmässä 25.3.2024.

Esitetyt muutokset ovat nähtävissä liitteessä. Merkittävimmät muutokset kohdistuvat henkilöorganisaatioon:

- konsernipalvelujohtajan viran lakkauttamisen vuoksi konsernipalvelujohtaja poistetaan hallintosäännöstä ja tehtäviä siirretään muille viranhaltijoille
- kaupunginjohtajan sijaiset määrää kaupunginhallitus
- nykyinen konsernihallinnon palvelualue jakautuu elinvoiman palvelualueeseen ja suoraan kaupunginjohtajan johtajan alaisuudessa toimivaan konsernihallinnon vastuualueeseen
- viestintäpalvelut siirtyy konsernihallinnon vastuualueelle, kuten myös Lahden Tilakeskus
- elinvoiman palvelualueetta johtaa elinvoimajohtaja
- konsernihallinnon vastuualueen johtajana toimii oman viran ohella kaupunginhallituksen määräämä viranhaltija. Mitä hallintosäännössä määrätään palvelualuejohtajasta, sovelletaan konsernihallinnon johtajaan.
- konserni- ja tilajaoston esittelijänä toimii toimitilajohtajan lisäksi omistajaohjauksen johtaja (nimikemuutos, nykyinen nimike konserniohjauksen päällikkö).

Hallintosäännön muutoksella määrätään, että elinvoiman palvelualueetta johtaa 1.6.2024 alkaen elinvoimajohtaja. Kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 23 §:n mukaan toistaiseksi voimassa olevaan virkasuhteeseen ottamisesta päättävä kunnan tai hyvinvointialueen viranomaisen voi varattuaan viranhaltijalle tilaisuuden tulla kuulluksi päättää, että viranhaltijan virantoimitusvelvollisuutta muutetaan, jos

toiminnan uudelleen järjestely tai muu perusteltu syy sitä edellyttää. Organisaation uudistamista on käsitelty elinvoimajohtaja Elina Laavin kanssa, joka on antanut suostumuksen virantoimitusvelvollisuuden muutokselle. Asiaa on käsitelty myös 31.7.2024 asti viransijaisena toimivan Henna Eskonsipo-Bradshaw:n kanssa.

Muut hallintosäännön muutokset

Lahden kaupungin organisaatio on siirtynyt sukupuolineutraalien tehtävänimikkeiden käyttöön. Hallintosäännössä esimies korvataan esihenkilöllä.

Henkilöstöasioiden toimivaltataulukossa KH:n taseyksiköiden johtajan toimivaltaa on muutettu vastaamaan muiden konsernihallinnon palveluyksiköiden johtajien toimivaltaa. Henkilöstöasioiden toimivaltataulukkoa on muutoin päivitetty vastaamaan muuttunutta lainsäädäntöä ja käytänteitä.

Haasteiden ja tiedonantojen vastaanotto sekä kaupungin edun valvontaa koskevaa 31 § on täsmennetty luettavuuden parantamiseksi.

Muutoksenhaku:

Kh: muutoksenhakukielto

Kv: valitusosoitus

Toimenpiteet:

Kh: Kv

Kv: säädöskokoelma

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Liitteet

- 32 Hallintosääntö_yleiset määräykset_valtuustoa koskevat säännöt_kh konsernihallinto
elinvoima erillissäännöt 01062024
- 33 Hallintosääntö_muutokset näkyvillä_01062024
- 34 Äänestyslista Kh 8.4.2024 § 138

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 08.04.2024

§ 139

Tiedoksi merkittävät asiat

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee asiat tiedokseen.

Perusteluosa

Tiedoksi tuodaan seuraavat asiat:

Pöytäkirjat:

- Elinvoima- ja työllisyysjaosto 18.3.2024
- Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta 19.3.2024
- Rakennus- ja ympäristölupalautakunta 19.3.2024
- Kaupunkiympäristölautakunta 20.3.2024

Pöytäkirjan ote:

- Konserni- ja tilajaosto 2.4.2024/Ote 33 §: Toimitilaohjelman hyväksyminen

Muistio:

- Vammaisneuvosto 22.2.2024

Päätös:

- Hämeenlinnan hallinto-oikeus 22.3.2024: Päätös Uudenmaan ELY-keskuksen valitukseen kaupunginvaltuuston päätöksestä 3.10.2022 § 91, joka koskee asemakaavaa ja asemakaavan muutosehdotusta A-2642a

(Nikkilän 23. kaupunginosan korttelin 4002 tontti 9 jne.). Hallinto-oikeus hylkää kaupunginhallituksen ELY-keskuksen valitusoikeutta koskevan väitteen. Hallinto-oikeus kumoaa kaupunginvaltuuston 3.10.2022 tekemän päätöksen § 91.

Purkamislupahakemus:

- rakennusvalvonnan ilmoitus 22.3.2024 purkamislupahakemuksesta 398-2024-161 (1513/2024)

- Kaupunginhallituksen alaisten viranhaltijoiden viranhaltijapäätökset ajalla 22.3.-4.4.2024

- kuntatalaisaloite: Lahti Energia Oy:tä ei saa myydä ja kuntalaisaloitteen osallistujalista

- Nastolan Energiasäätiön kirjelmä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: Joonas Virolainen/rakennusvalvonta

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

nro 9

Muutoksenhakuohje koskee pykälä: § 125, § 126, § 127, § 128, § 129, § 130, § 133, § 134, § 135, § 136, § 137, § 138, § 139

Lahden kaupunki

MUUTOKSENHAKUKIELTO

oikaisuvaatimus/kunnallisvalitus

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja
Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 131, § 132

nro 9

Lahden kaupunki

OIKAISUVAATIMUSOHJE, kunnallisasiat

Oikaisuvaatimusoikeus

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksistä, jotka koskevat virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista (Laki kunnallisesta viranhaltijasta 50 §).

Oikaisuvaatimusviranomainen

Asianomainen viranomainen/toimielin (mainittu päätöksessä/otteessa)

Yhteystiedot

Lahden kaupunki / kirjaamo

Postiosoite: PL 202, 15101 Lahti

Käyntiosoite: Lahden Palvelutori, Lahti-Piste, Kauppakeskus Trio, 2. krs,
Aleksanterinkatu 18

Lahti-Pisteen aukioloaika: 8.00–18.00, **oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä oikaisuvaatimus on jätettävä kuitenkin kirjaamon (= viraston) aukioloaikana eli klo 15.00 mennessä**, jotta se katsotaan ajallaan saapuneeksi

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 9

puh. 03 814 2214

Sähköposti: kirjaamo(at)lahti.fi

Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun päätös on asetettu nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä ja muussa tapauksessa seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Oikaisuvaatimusaika taloudellisin ja tuotannollisin perustein tehdystä irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kulua vasta irtisanomisajan päättymisestä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteluineen sekä sen tekijä ja yhteystiedot. Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle oikaisuvaatimusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä riippumatta tavasta, jolla se toimitetaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 9

Omalla vastuulla oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.